

9. maj — izpodbuda za nove zmage nad fašizmom

Zgodovinski 9. maj je za vse svobodno ljudstvo dan zmage nad fašističnimi osvajalci, dan trumfja svobodoljubnih in naprednih sil nad mračnjaskim fašizmom. Pred tremi leti je junška Sovjetska armada razvila v Berlinu svojo smagovito zastavo — prapor miru, napredka in demokracije. Tisoči zatiranih narodov so tedaj proslavljali zmagu nad poživljenim fašizmom in se z neslutnim poletom in vztrajnostjo vrgli na delo za obnovo osvobodene domovine.

Po treh letih mednarodne borbe za trden mir in proti oživljanju fašizma je nedvomno lažje oceniti veliki pomen zmage protihillerjevske koalicije, kateri je tako nesobično načelovala Sovjetska zveza in jo s primeri množičnega heroizma svojih ljudi vzpodbujala k borbi. Sedanja vojnoključna propaganda zapadnih imperialističnih krogov pa nam kaže, kako pomembno je bilo za človeštvo izkoreninjenje glavnih fašističnih žarišč — Hitlerjeve Nemčije in fašistične Japonske. Okrepljena je izšla iz te borbe Sovjetska zveza, formirale so se države nove demokracije. Stvar miru in demokracije je s to zmagu dobila trdnjše korenine po vsem svetu. In če se danes pojavljajo novi fašistični preroki, ki bi radi zopet pahili človeštvo v vojno, smo lahko mirni, kajti demokratske sile v svetu bodo, čvrsto povezane med seboj, prebrle vsak tak poizkus.

Izkušnje zadnje protifašistične vojne nekaterih niso ničesar naučile. Vojnohujskaški agitatorji imperialističnih krogov so prav zadnje čase priteli vneto trobiti v Gubbelsov rog in pogrevati stara gesla o »komunistični nevarnosti«. Sem sodi tudi nedavna izjava gospoda Marshalla, da »dva sistema ne moreta živeti drug poleg drugega«. Sem sodi besedičenje, da je pojem o »nacionalni suverenosti« zastareli in da je potrebna »nova zamisel suverenosti« — kol je pred dnevi dejal gospod Bevin. Nič novega tudi ni sklicevanje na »avtoriteto močini« in odkrito pozivanje na »akcije«. Kako nasprotje tej vojnoključni propagandi je izjava generalisima Stalina o možnosti sožitja dveh različnih sistemov, izjava, ki jo je dal pred letom dni v razgovoru s predstavnikom ameriške republikanske stranke Stassenom. Dežele ljudske demokracije so v besedi in dejanjih dokazale, da hočejo sodelovanje. In vseh mednarodnih konferencah so pokazale celo pravičnost na žrtve, vendar si svojih osnovnih pravic ne dajo kruttiti.

Nedvomno je, da so zaostrena notranja nasprotja kapitalističnega sistema nevarnost za imperialistične kroge. Monopolistični mogotci bi se svojemu lastnemu bankrotu prav radi izognili s vojnovo avanturo. S hujskanjem o »komunistični nevarnosti« bi radi obrnili pozornost ljudskih množic od njihovih notranjih problemov. In še eno bi radi dosegli: s tem svojim nacističnim trobitanjem bi radi skrili in opravičili barbarsko gospodarsko in politično zasunjevanje zapadne Evrope in drugih delov sveta. Vendar danes ni mogoče več prikriti dejstva, da zapadno-evropskim narodom »Trumanova doktrina«, »Marshallov načrt« in razni vojaški pakti niso prinesli ničesar drugega kot novo obliko suverenstva. Ameriški finančni mogotci pa so s temi imperialističnimi načrti in doktrinami zlo-mili svoje evropske tekmece in dosegli dominanco ameriškega monopola. To je bil končni cilj načrtov imperialističnih prerokov, v tem je tudi smisel raznih »antikominternskih« paktoev in propagande.

Odvč bi bilo podrobneje se spuščati v svo imperialistično politiko v raznih delih sveta. Naj je to podla igra z židovskim in arabskim ljudstvom v Palestini ali nasilno uvajanje fašistično-totalitarne sistema v Italiji ali oborožena intervencija v Grčiji — povsod vidimo iste imperialistične cilje. Zaradi teh odklajev naše upravičene zahteve po Slovenski Koroski, kršijo določbe mirovne pogodbe in ponujajo Trst Italiji. Isti cilji jih vodijo, ko skušajo verolomno kršiti načela Organizacije Združenih narodov in vodijo kampanjo za »omejitev pravice veta«.

Ljudske množice po vsem svetu so spoznale naklepe ameriških imperialistov in vodijo uporno borbo proti novim osvajalcem. Kakor nekdanj v protihillerjevski vojni, kravci danes na tisoče demokratov za izbojevanje svobode in neodvisnosti. Naslednikom hillerjevskega fašizma so se postavile po robu delovne množice zahodnoevropskih narodov s svojimi Komunističnimi partijami na čelu. V uporni borbi rastejo in se z novimi borbenimi izkušnjami krepe po vsem svetu sile demokratskega labora, ki bodo znale preprečiti sleherni poizkus nove vojne avanture.

Sovjetska zveza, ki je vzgojila v svojem socialističnem družbenem redu množice odločnih borcev za mir in demokracijo, iz katerih je izšla slavna Sovjetska armada, stoji tudi danes — kot v protihillerjevski vojni — na čelu demokratskih sil v svetu. Velika iniciatorica in organizatorica zmage, katere obletnico praznujemo, je danes prvoborka za mir v svetu.

Današnja obletnica Dneva zmage praznujemo jugoslovanski narodi v znanju in demokraciji.

ZAČELA SE JE BORBA PROTI KOLORADSKEMU HROŠČU

Začela se je akcija proti nevarnemu škodljivcu koloradskemu hrošču, ki je bil zanesen k nam iz Nemčije. Pojavil se je že leta 1944, toda odkrili smo ga in takoj začeli borbo za njegovo uničenje. Takrat je bil zapažen na zelo majhnem prostoru, samo na teritoriji okraja Krško. Ker spočetka ni bila borba organizirana dovolj čvrsto, nam ni uspelo v tem letu hrošča popolnoma zatreti. V letu 1947 se je pojavil že v okraju Novo mesto in Trebnje ter še v nekaterih drugih predelih Slovenije, tako da je danes več okrajev proglašeni za okužene, vsa republika Slovenija pa proglašena kot ogrožena predel in je treba povsod vršiti dobro organizirane preglede, da na ta način škodljivca uničimo.

Ako se koloradski hrošč močno razmnoži, lahko popolnoma uniči krompirjeve nasade, kar bi pomenilo za Slovenijo ogromno škodo, saj ga pri nas skoraj ni kmetovalca, ki ne bi imel precejšnjega dela površine zasejane s krompirjem, in je predvsem malim in srednjim kmetom krompir najvažnejša hrana. Poleg tega v Sloveniji v normalnih letinah večje količine tudi izvažamo. Slovenija, ki ima izredno ugodne pogoje za pridelovanje krompirja, je določena, da naj bi producirala poleg potrošnega tudi semenski krompir za potrebe ostalih republik Če bi ne podvezli ukrepov, ki nam garantirajo brezpogojno uničenje tega tako nevarnega škodljivca, bi pa vsak izvoz krompirja iz Slovenije popolnoma prenehal. S tem bi nastala za naše kmetijstvo ogromna škoda. Zato je potrebno lotiti se te akcije z vso resnostjo z večjo odgovornostjo kot do sedaj.

Koloradski hrošč se izredno hitro množi, toda energična borba ga hitro zavre. V letu 1946 so pri pregledovanju vsak dan uničili več tisoč hroščev in ličink, dočim smo pa v letu 1947 odkrili vsega skupaj le nekaj tisoč komadov. Če bi bila lanska akcija bolj resno organizirana s strani lastnikov krompirjevih nasadov in množičnih organizacij, bi bila že uspešno zaključena in bi letos nasade samo še kontrolirali.

Dasi imamo najrazličnejša kemična sredstva za uničevanje hrošča, vendar je najuspešnejši način, ki nam da najbolj zanesljive rezultate — pregledovanje nasadov. Vsak krompirjev grm je treba dobro pogledati, tudi spodnjo stran listov, kjer tja zaleže samica jajčeca. Koloradski hrošč je nekoliko večji od pikapolonice in ima po hrbtu namesto pik, podolgovate erte in je dolg približno en dober centimeter. Ličinka tega hrošča je pa dolga, ko doraste nekaj nad en centimeter, od začetka je rdeča, pozneje pa postane nekoliko bolj rumenkasta. Jajčeca (vsaka samica jih odloži od 12—80) imajo premer pol-druhi milimeter in so pomarančasto-rumene barve.

Poleg obiranja pa borbo podkrepimo še z zaščitnimi kemičnimi sredstvi. Uporabo arzenata za škropljenje, kemični preparat IT za zapraševanje. Zemljo, ki je posebno močno napadena od hrošča, pa globoko preorjemo in polijemo z nafto, rastline sežgemo ali polite z nafto globoko zakopljemo. Uporabljamo tudi ogljikov žveplec, ki ga s posebnimi pripravami vbrizgavamo v zemljo in na ta način uničujemo hrošče in ličinke tudi v zemlji. Sicer je ta način borbe s kemičnimi sredstvi dokaj uspešen, vendar pa je najcenejše in najbolj zanesljivo sredstvo temeljito pregledovanje vseh nasadov.

Ministrstvo kmetijstva, ki vodi vso to akcijo, ima organizirano v svojem resorju centralno upravo za borbo proti koloradskemu hrošču. Pri okrajnih LO so pa postavljeni vodje, ki imajo nalogo organizirati zatiralno akcijo v svojem okraju. V KLO so določeni vodje za borbo in so dolžni organizirati na območju svojega KLO temeljite pregledovalne akcije. Organizirati si morajo tak način dela in evidence, ki jim omogoča točen pregled, iz katerega je razvidno, ali je res v določenem roku vsaka parcela, ki je zasejana s krompirjem, temeljito pregledana. Pregledi v okuženih predelih se vršijo vsak dan. V krajih pa, ki so proglašeni samo za ogrožena, mora lastnik krompirjevega nasada izvršiti pod zakonsko odgovornostjo dvakrat tedensko pregled vsega svojega nasada. Množične organizacije so dolžne, da izvrše temeljit pregled vsakih 14 dni. Množični pregledi nam služijo obenem kot kontrola, iz katere je razvidno, ali lastniki sami res temeljito pregledujejo nasade ali ne. Za okraje, ki so močno okuženi, imamo poleg vodij v KLO še sektorske vodje za področja več KLO, ki nudijo direktno pomoč v borbi KLO. V veliki meri je uspeh te akcije odvisen prav od teh tovarišev, ki so odgovorni za vodstvo akcije, tako v okrajnem kot krajevnem merilu.

menju stopenjanih naporov za izgradnjo domovine in borbenih prizadevanj za izvedbo petletnega plana. Kajti zavedamo se, da je gospodarsko močna in politično samostojna Jugoslavija trden branik miru in demokraciji.

Množične organizacije imajo izredno veliko odgovornost za uspeh akcije. Vsi vodje akcije, kakor tudi frontne organizacije morajo imeti temeljito izdelan plan, v katerem je za vsako parcelo določeno, kdaj se bo vršil pregled, poimenovali morajo biti določeni tovariši, ki bodo izvršili pregled na tej ali oni parceli, zabeleženi pa mora biti tudi rezultat vsakokratnega pregleda. Vodje akcije bodo za svoje delo prejeli primerno nagrado.

Poleg teh so odredeni še drugi ukrepi. Za kršenje vseh pa je določena stroga kazen. S področij, ki so proglašena za okužena, se ne sme brez dovoljenja izvažati krompir in krompirjeve bilke, sadna drevesca in razne druge rastline, predvsem s koreninami, prav tako pa tudi ne kompost. Na okužene njive je tudi strogo prepovedan pristop vsem nepoklicanim osebam. Okužene parcele morajo biti označene s tablicami, na katerih morajo biti zabeleženi podatki lastnika krompirjevega nasada in katastrska številka dotične parcele. Uredba nadalje določa, da so dolžni lastniki in zakupniki parcel, ki so okužene, ponovno saditi krompir na okuženih parcelah, dokler traja okužba. Ta ukrep je potreben zaradi tega, ker hrošč, ko prileze iz zemlje, išče hrano in takoj napade krompirjeva zelišča, zato ga tam najprej uničimo. Ako bi se pa okužena parcela zasadila z drugo kulturo, bi hrošč tu ne našel hrane in bi bil prisiljen preseliti se drugam, s čimer je dana mnogo večja možnost nadaljnje okužbe. Tudi izkopavanje krompirja na okuženih parcelah se ne sme vršiti prej, preden je za to dano odobrenje od centralne uprave ministrstva za kmetijstvo. Tako bi prezgodaj začeli z izkopavanjem krompirja in bi bil hrošč še na njivi, bi mu s tem odvzeli hrano, s čimer bi bila podana mnogo večja možnost razširitve okužbe na sosedne kraje. Ko pozno v jeseni kopljemo na okuženih parcelah krompir, smo dolžni pustiti nekaj bilk, ki služijo kot lovke, na katere naj bi se usedel kak zapozneli hrošč, ki bi morabili še prilezti iz zemlje. Uredba tudi predpisuje, da morajo biti vse okužene parcele pravočasno očiščene plevela, ki bi sicer lahko ovirali temeljit pregled.

Vsako okužbo mora lastnik ali pa kdor koli jo odkrije takoj javiti tovarišu, ki v KLO vodi to akcijo, parcelo je pa treba takoj označiti z napisom, prav tako pa je treba okužene bilke označiti z vidnimi znamenjem. Vsakdo, ki bi se ne ravnal po teh predpisih, bo strogo kaznovan, ker le točno izpolnjevanje teh predpisov nam daje garancijo, da bomo v tej zatiralni akciji uspeli.

Ko hrošča, ličinke ali jajčeca odkrijemo, jih je treba takoj uničiti. V majhnih posodah moramo imeti špirit ali petrolej, lahko pa zalego tudi polijemo z vrelo vodo. Okužbo, ki bo odkrita kasneje, bo komisija raziskala, od kdaj traja, kar se da potom strokovnega pregleda točno ugotoviti, in če se ugotovi, da je zastarela bo lastnik za to strogo kaznovan, ker bo iz tega razvidno, da je bil pregled zanemarjen, da se niso zakoniti predpisi upoštevali.

Množične preglede je treba organizirano izvesti. Določiti moramo vodje skupin, ki vodijo od 5—10 ljudi, nad katerimi vrše tudi nadzor, kako izvršujejo pregled. Najprimernejši čas za pregledovanje je od 10. do 15. ure. V primeru slabega vremena je treba izvršiti pregled prvi prihodnji dan, ko je zopet lepo vreme. Dasi imamo pri OLO kot pri KLO določene ljudi, ki so odgovorni za izvajanje akcije, vendar mora tam OILO, pa tudi KLO vršiti nad svojo akcijo temeljito kontrolo in takoj odrediti potrebne ukrepe v primeru malomarno pripravljene akcije.

Ugotovljeno je, da so se kljub točnim navodilom ministrstva za kmetijstvo in kljub vsej propagandi, ki se je do sedaj vršila na tem področju in izkušnjam lanskoletne akcije, nekateri okrajji do sedaj zelo površno lotili priprav. Vsega obsojanja vreden pa je primer, ki se je zgodil v OLO Novo mesto. Dasi je to okraj, ki ni samo ogrožen, temveč je tu okužba na področju več KLO, vendar ni OLO pravočasno podvel skoraj nikakršnih ukrepov, ki bi omogočili začetek uspešne akcije. Na konferenco, ki jo je pred nekaj dnevi priredilo ministrstvo za kmetijstvo v okraju Novo mesto, so bili poslani tovariši, ki jim je bilo šele prejšnji večer sporočeno, da se morajo udeležiti konference, kjer bodo dobili neka navodila. Iz mnogih KLO pa sploh se ni nihče udeležil te konference. Ker je to v času, ko se je hrošč v več krajih že pojavil, je to malomarnost treba ostro kaznovati.

Frontne organizacije morajo akcijo za zatiranje koloradskega hrošča na množičnih zborovanjih še naprej temeljito pretresati z vsem prebivalstvom, da bo vsakomur dovolj jasno prikazana resnost tega problema in da bodo ljudje razumeli, da gre za očuvanje njihovih lastnih interesov in da so zaradi tega potrebni vsi prej navedeni ukrepi.

IZ DANASNJE STEVILKE:

9. maj — izpodbuda za nove zmage nad fašizmom — Začela se je borba proti koloradskemu hrošču
Avstrijski komunisti proti koroškim Slovencem
Zatiranje lubadarja — važna naloga gozdarstva v drugem letu petletke
Kultura — Poročila iz naših krajev — Fizkultura

LJUDSKA SKUPŠČINA LRS SE BO SESTALA 17. MAJA

Predsednik Ljudske skupščine LRS sklicuje 5. sejo II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS za dne 17. maja 1948 ob 16. uri v dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani.

Sekretariat Ljudske skupščine LRS.

Dveletnica podpisa prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Čekoslovaško

Beograd, 8. maja (Tanjug). Ob dveletnici podpisa pogodbe o prijateljstvu, medsebojni pomoči in sodelovanju med FLRJ in Čekoslovaško je priredil zunanji minister FLRJ Stanoje Simić slavnostno kosilo v zunanem ministertvu.

Navzoči so bili podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ in predsednik kulturnega društva Jugoslavija-Čekoslovaška Josip Rus, minister za elektrogospodarstvo inž. Nikola Petrović, predsednik komiteja za kulturo in umetnost Vladislav Ribnikar, predsednik Vseslovenskega komiteja Božidar Maslarić, generalni poročnik Savo Orović in pomočnik ministra za zunanjo trgovino Branko Zlatarić. S strani čekoslovskega veleposlanstva v Beogradu je bil navzoč veleposlanik dr. Josef Korbel z osebjem veleposlanstva.

Med slavnostnim kosilom sta govorila zunanji minister FLRJ Stanoje Simić in veleposlanik čekoslovske republike dr. Josef Korbel.

Janez Hribar

Navodilo o izvajanju obvezne oddaje živine s prodajo svinjske masti in suhe slanine

Beograd, 8. maja (Tanjug). Na podlagi 2. člena uredbe o odkupu živine (Uradni list FLRJ št.24-48) izdajam navodilo o izvajanju obvezne oddaje živine s prodajo svinjske masti in suhe slanine.

1. Kmetovalci in kmečke delovne zadruge morejo izvršiti obvezno oddajo živine tudi s prodajo svinjske masti in suhe slanine pod temi pogoji:

A) Če je obvezna oddaja določena v živi teži pitanih svinj, je mogoče obvezno oddajo izvršiti s prodajo svinjske masti ali suhe slanine, računajoč 2 kg svinjske masti ali suhe slanine za 1 kg žive teže pitanih svinj. Na ta način je mogoče izvršiti obvezno oddajo samo do 15. septembra 1948. leta.

Nova ustava je izraz politične zrelosti čekoslovskega ljudstva

Govor Slanskega v ustavodajni skupščini med diskusijo o načrtu nove ustave

Praga, 8. maja. (Tanjug) V prisotnosti članov čekoslovske vlade s predsednikom vlade Klementom Gottwaldom na čelu se je pričela v narodni ustavodajni skupščini debata o načrtu nove ustave. Po krajšem govoru obrazložitelja dr. Prohaska, se je prvi udeležil diskusije generalni sekretar KP Čekoslovaške Rudolf Slansky. Omenil je pomen pridobitev dela od leta 1945 do februarja 1948 in poudaril, da izraža načrt nove ustave vse spremembe, do katerih je prišlo v zadnjih treh letih.

Čekoslovaška buržoazija je izgubila pravico vodstva nad političnim in gospodarskim življenjem Čekoslovaške, ker je čekoslovaško ljudstvo spoznalo njeno izdajalsko in sovražno vlogo v dobi Münchena in nemške okupacije.

Nato je Slansky ugotovil, da so v Čekoslovaški izvedli poslednjo demokracijo državne uprave in gospodarskega življenja. Danes je delovno ljudstvo Čekoslovaške gospodar svoje zemlje. Omenil je tudi problem odno-

Te odredbe ne morejo izkoristiti kmetje in kmečke delovne zadruge, ki so s pooblaščenimi državnimi podjetji in zadrugami sklenile pogodbe o oddaji pitanih svinj (pogodbe o pitanju svinj).

B) Če je obvezna oddaja določena v drugi vrsti živine, je mogoče obvezno oddajo izvršiti s prodajo svinjske masti ali suhe slanine, računajoč 1 kg svinjske masti ali suhe slanine za 8 kg žive teže govedu, telet, ovac, jagnjet, koz in kozičev. Na ta način je mogoče obvezno oddajo izvršiti po 15. septembra 1948.

2. To navodilo stopi v veljavo po objavi v uradnem listu FLRJ.

Minister za trgovino in preskrbo FLRJ Jakob Blažević s. r.

ZASEDANJE IO SVETOVNE SINDIKALNE FEDERACIJE

Samo v sovjetski coni so nemški sindikati resnično svobodni

Predstavniki anglo-ameriških sindikatov so zaman skušali preprečiti diskusijo o vprašanju nemških sindikatov

Rim, 8. maja (Tanjug). 7. t. m. je izvršni odbor Svetovne sindikalne federacije nadaljeval s proučevanjem referata generalnega tajnika federacije Saillanta o vprašanju dejavnosti federacije za zajemčenje, uresničitev in razvoj sindikalnih pravic.

Na seji dne 6. t. m. je pričel izvršni odbor proučevati poročilo generalnega tajnika Saillanta o nemških sindikatih. Čeprav je izvršni odbor povabil predstavnike nemških sindikatov vseh štirih okupacijskih kon Nemčije, so prišli na sejo samo predstavniki nemških sindikatov sovjetske okupacijske cone ter z berlinskega področja. Predstavniki anglo-ameriških sindikatov so se brezuspešno

poskušali izogniti diskusiji o referatu Louisa Saillanta. Predstavniki zveze svobodnih nemških sindikatov v sovjetski okupacijski coni Nemčije Bernard je opozoril, da so reakcionarni sindikati izven Nemčije vplivali na razvoj sindikalnega gibanja v Nemčiji z namenom, da bi uničili enotnost nemških sindikatov, ki so močno orožje na poti demokratizacije Nemčije. Podrtal je, da bo Zveza svobodnih nemških sindikatov v sovjetski coni in na področju Berlina, ki ima 4.700.000 sindikalno organiziranih nemških delavcev, z vsemi sredstvi nastopila v korist interesov vseh nemških delovnih ljudi ter za enotnost sindikalnega gibanja v Nemčiji.

Nadaljevanje na 2. strani.

Avstrijski komunisti proti koroškim Slovincem

(Ob izjavi avstrijskih komunistov o koroškem vprašanju)

O vprašanju slovenskega dela Koroške so se predstavniki demokratičnih Avstrijcev izjasnili v glavnem trikrat. Prvič je bilo to leta 1945., ko so zavzele svoje stališče vse tri politične stranke v Avstriji: Avstrijska ljudska stranka, Avstrijska social-demokratska stranka in Komunistična partija. Takrat je zavzela KP Avstrije stališče narodne samoodločbe, vključno s pravico do odcepitve. Drugič je bilo to jeseni 1947., ko je na javnem zborovanju demantiral to stališče Ernest Fischer in se je izjavil proti temu, da bi se kakršen koli del ozemlja v okviru mej Avstrije iz leta 1938, priključil Jugoslaviji. Tretjič pa je v teh dneh, ko razpravljajo namestniki zunanjih ministrov v Londonu o mirovni pogodbi z Avstrijo, izjavil Tschofenig v imenu komunistične frakcije deželnega zbora, da se frakcija strinja z resolucijo deželnega zbora, ki je njegov odgovor na jugoslovanske zahteve in je pri tem dejal, »da so ozemeljske zahteve Jugoslavije nesprijemljive za demokratično Avstrijo«. Z isto tezo so nekateri predstavniki avstrijskih komunistov nastopali tudi na zborovanjih v proslavo 1. maja, praznika mednarodne solidarnosti delovnega ljudstva v boju za mir in ljudsko demokracijo. Na zborovanju v Celovcu je Tschofenig izjavil: »Mi avstrijski komunisti... odklanjamo jugoslovanske zahteve. Prepričani smo, da bomo skupno z vsemi naprednimi silami tudi tu v Avstriji priborili svobodo ljudstvu.« Podrobnejše utemeljitve tega stališča niso dali niti govorniki, niti je ni dala izjava frakcije v deželnem zboru.

V nasprotju z jasnostjo in z neizpodbitnimi dokazi za upravičenost jugoslovanskih zahtev v naši argumentaciji imamo v omenjenih izjavah avstrijskih komunistov opraviti s priznanjem, da so Slovenci na Koroškem izpostavljeni nacionalnemu zatiranju, s pozivi, naj se pravice Slovencev spoštujejo in s trditvijo, da so prepričani, da bodo tudi v Avstriji izbojevali svobodo ljudstvu. V sedanji situaciji je tako stališče v praksi zanikanje pravic, ki si jih je ljudstvo Slovenske Koroške že priborilo s svojo borbo, od katerih je najvažnejša dejansko izvedena združitev s Slovenijo v FLRJ. Zanikanje dejstev, ki jih je uresničila protifašistična borba, to pa je danes po vsem svetu linija imperialistov v njihovi borbi proti demokratičnim ljudskim težnjam.

Z izjavo v deželnem zboru se je frakcija s Tschofenigom na čelu združila z meščanskimi strankami proti zahtevam slovenskega ljudstva na Koroškem in proti zahtevi FLRJ. Vsekakor je to dejstvo, ki bi zahtevalo podrobnejše razjasnitve. V vprašanju, ki je važno za vse progresivne sile, se je komunistična frakcija koroškega deželnega zbora znašla na isti liniji z agencijsko imperializma v Avstriji in se od njih oddaljila s splošno frazo o prepričanju, da si bo priborilo svobodo tudi ljudstvo Avstrije in da takrat ne bo več nacionalnega zatiranja. Za tako »rešitev« nacionalnega vprašanja veljajo Leninove besede: »Mi moramo... z druge strani zahtevati osvobodjenje zatiranih narodov ne s splošnimi napihnjicnimi frazami, ne s deklaracijami brez vsebine, ne v obliki »odlaganja« vprašanja do socializma, temveč v jasnem in točno formuliranem političnem programu.« Tschofenig pa je napravil prav to, odložil je vprašanje nacionalnih pravic Slovencev na Koroškem za čas do zmagave delovnega ljudstva v Avstriji.

Koroško vprašanje je postavljeno na dnevni red te dni in bi se moralo sedaj odločiti vsaj za neko časovno razdobje. Važnejša od izjav je za to razdobje politična praksa tistih, ki predstavljajo danes progresivne sile v Avstriji. Lenin nas uči, da se moramo pri vsakem ocenjevanju dogodkov direktno in odkrito postaviti na stališče določene družbene skupnosti. S svojim odlaganjem rešitve vprašanja na čas,

ko bodo prevzele oblast v Avstriji progresivne sile, se je v tej konkretni politični situaciji izjavil Tschofenig v praksi za družbeno skupnost, kakršna vlada danes v Avstriji in proti družbeni skupnosti, ki ima oblast v Jugoslaviji. »Srednje poti ni; načela zmagujejo, ne pa »spravljajo.« (J. V. Stalin.)

V sedanji jasni delitvi sveta v dva tabora, t. j. demokratični in antiimperialistični tabor na eni strani in antidemokratični in imperialistični tabor na drugi strani, je bolj kot kdaj koli doslej za vsakega resničnega demokrata nedvomno, da je vsako demokratično vprašanje rešljivo samo z zmagavo delovnega ljudstva in da so zato vsa ta vprašanja podrejena vprašanju borbe za oblast, borbe za zmagavo ljudske demokracije. V našem primeru je torej nacionalno vprašanje koroških Slovencev rešljivo samo z zmagavo ljudske demokracije na tistem ozemlju, ki ga naseljujejo koroški Slovenci.

To zavest je izražala borba koroških Slovencev v antifašistični koaliciji s Sovjetsko zvezo na čelu, v tej borbi se je koval resnični patriotizem koroških Slovencev. To je patriotizem, kakršen preveva vse delovno ljudstvo nove Jugoslavije, patriotizem, ki nima nič skupnega z buržoaznim nacionalizmom. Ureditev FLRJ, položaj in zavest njenih narodov in nacionalnih manjšin, nudi dan za dnem več kot dovolj dokazov za to, da je v Jugoslaviji nacionalno vprašanje rešeno po stalinskih načelih. Patriotizem, ki preveva ljudstvo vseh narodov Jugoslavije, je med borbo in v povojnih letih samo utrdil enotnost delovnega ljudstva Jugoslavije. Ta patriotizem pa tudi utrjuje internacionalizem delavskega razreda in delovnega ljudstva sveta. Izražen je med drugim v Titovem geslu: »Tujega nečemo, svojega ne damo«. Pod zastavo KP Jugoslavije so se narodi Jugoslavije znebili vsakega nacionalnega šovinizma. Samo iz tega se je lahko rodil naš patriotizem, patriotizem delovnih ljudi. V izjavi frakcije koroškega deželnega zbora ni tega patriotizma delovnih ljudi, ki je pogoj za mednarodno solidarnost progresivnih sil, ampak je ta izjava na liniji buržoaznega nacionalizma, kot ga izpovedujeta Avstrijska ljudska stranka in Avstrijska social-demokratska stranka.

Koroški Slovenci imajo prav, ko zahtevajo od demokratičnih sil Avstrije priznanje svojih demokratičnih pravic, torej tudi priznanje svoje nacionalne pravice do samoodločbe, do priključitve k FLRJ. »Proletariat ne more molče mimo za imperialistično buržoazijo posebno »neprijetnega« vprašanja o mejah države, ki sloni na nacionalnem zatiranju. Proletariat se mora boriti proti nasilnemu zatiranju zatiranih narodov v mejah dotične države, to pa tudi pomeni boriti se za pravico do samoodločbe. Proletariat je dolžan, da zahteva svobodo politične odcepitve kolonij in narodov, ki jih zatira »njegov« narod. V nasprotnem primeru ostaja internacionalizem proletariata prazen in je samo v besedah in nista mogoča niti zaupanje niti razredna solidarnost med delavci zatirane in zatirajoče nacije...« (V. I. Lenin) Res, borba koroškega ljudstva, ki se je borila in se bori za priključitev k Jugoslaviji, je globoko demokratična in je zato bila in bo ostala zaveznik progresivnih, demokratičnih sil v skupnem boju za ljudsko demokracijo. Zato je ta borba globoko patriotska in v njej ni mesta za nacionalni šovinizem, zato se ta borba krepi prav v boju proti nacionalnemu šovinizmu. To dokazuje vsa dosedanja borba koroških Slovencev. V trenutku, ko bi ta borba morala doseči uspeh, so koroški Slovenci upravičeno pričakovali nasprotovanje imperialističnih sil. V tem trenutku pa so se proti njihovim demokratičnim pravicam postavili tudi deželni poslanci iste sile, ki nikdar ne more biti zaveznik imperialističnih sil, ki je po vsej zgodovinski nujnosti lahko samo zaveznik njihovih demokratičnih teženj. Kaj bi to lahko pomenilo, če bi koroški Slovenci ne bili prekaljeni v globoko demokratični borbi, to vprašanje bi si morali zastaviti Tschofenig in tovariši. Če bi se (in pod sedanjim Avstrijo se nujno bo) nadaljevalo nacionalno zatiranje koroških Slovencev, bodo tega krivi svetovni imperialisti in avstrijska buržoazija. Toda ali ne bi šovinisti med koroškimi Slovenci krivili za to tudi avstrijsko delovno ljudstvo in skušali prevaranim Slovincem dopovedati, da delovno ljudstvo Avstrije ni njegov zaveznik, ker ni vzdržalo preizkušnje leta 1948? Teoretične napake se vselej izkazujejo kot praktično škodljive. Trdno veljajo besede generalisima Stalina: »Zaveden proletarij ima svojo lastno zastavo in nima kaj iskati pod zastavo buržoazije.«

Napačen odnos do nacionalnega vprašanja pa slabi tudi borbene vrste avstrijskega proletariata in delovnega ljudstva sploh; je torej napačen ne samo s stališča pravičnosti do Slovencev, ampak tudi s stališča revolucionarne borbe avstrijskega ljudstva proti imperializmu. Sovinistično postavljanje vprašanja koroških Slovencev odteguje v Avstriji pozornost širokih slojev »na stran vprašanj, ki so »skupna« proletariatu in buržoaziji« (J. V. Stalin). To slabi borbenost delovnega ljudstva, to jemlje njegovi borbi dosledno demokratično vsebino. Zato je treba poudariti še enkrat Stalinove besede: »Srednje poti ni; načela zmagujejo, ne pa »spravljajo.« mol

ZASEDANJE CENTRALNEGA KOMITEJA KOMUNISTIČNE PARTIJE ITALIJE ZAKLJUČENO

KPI bo vse svoje delo usmerila v ofenzivo širokih množičnih gibanj

Demokristjanska stranka pripravlja napad na svoboščine ljudstva

Pod krinko revizije vojaških klavzul mirovne pogodbe pripravlja De Gasperi pristop Italije k zapadnemu bloku PSI obojso rušilno delovanje Romitte — Tri parlamentarne skupine ljudske fronte v parlamentu

Rim, 8. maja. (Tanjug) 6. t. m. se je končalo tridnevno zasedanje centralnega komiteja KP Italije. Na zaključku sta govorila tajnik KP Luigi Longo in generalni tajnik Partije Palmiro Togliatti.

Longo je podčrtal, da je sedaj Komunistična partija pred ostrimi borbami ne le v parlamentu, temveč tudi po vsej državi. Reakcionarni blok skuša odvzeti delavcem vse demokratične pravice, ki so določene v ustavi, ter zadušiti njihov glas. Pod zastavo fronte so strnje močne in vplivne sile, ki so najaktivnejši in najbolj zavedni del ljudstva. Vse naše delo bomo ponovno usmerili v ofenzivo širokih množičnih gibanj, ki so dala življenje fronti.

Ob koncu razprave je Togliatti poudaril, da demokratična fronta ostane še nadalje živ in vpliven instrument za napredovanje demokratičnega gibanja ter da nadaljuje borbo na vseh področjih za okrepitev demokracije in miru. Naša politika vodi množice v njihovi borbi za uresničitev njihovih zahtev. To borbo bomo nadaljevali v parlamentu in po vsej državi. Za uspeh te borbe bomo dali v bratski zvezi s socialisti in ostalimi demokratičnimi gibanji vse svoj prispevek demokratični fronti.

Ob otvoritvi novega parlamenta je

predsednik ustavodajne skupščine Terracini dal izjavo sodelavcu lista »Repubblica«. Terracini je obtožil vladno stranko, da je okužila z novim fašizmom celotno politično ozračje v Italiji in da pripravlja frontalni napad na svoboščine ljudstva, ki so z ustavo zajamčene. Terracini je naglasil, da je organiziranje neprestanih napadov na munijska skladišča in smodnišnice ena najtežjih vladnih provokacij, s katero želi opravičiti najbolj drastične ukrepe za »zaščito javnega reda«. Terracini je poudaril, da je demokristjanska stranka že pričela vpletati Italijo v zapadni vojni blok, kar prikazujejo ljudstvu kot revizijo mirovne pogodbe, da bi prevarali mnoge poštene ljudi.

»Revizija vojaških klavzul mirovne pogodbe,« je poudaril Terracini, »je vulgarna burka, ker se samo po sebi razume, da zapadnim imperialistom in njihovim vojnimi načrtom ni potrebna Italija brez orožja in ne rabijo mrtvega ozemlja, temveč stroj, sposoben za boj in zato je oboroževanje Italije samo pot k zapadnemu bloku. Potemtakem žele oblastniki republiko znova popeljati po poti propada in krvavi poti, po kateri je monarhija vodila Italijo celih 70 let.«

Pod predsedstvom političnega tajnika italijanske socialistične stranke

Lellia Bassa je bil v Firenzah šestanek vodilnih kadrov stranke iz srednje Italije. Udeleženci sestanka so ob sodili rušilno delovanje Romittove skupine, poudarili privrženost politični enotnosti socialistov ter sklenili, da bo socialistična stranka povečala svoj prispevek v borbi demokratične ljudske fronte.

Predsedstvo in nacionalni izvršni odbor demokratične Ljudske fronte sta na skupni seji proučevala vprašanja parlamentarne dejavnosti fronte ter vprašanje izvolitve novega predsednika republike. Sklenili so, da bodo iz ljudskih poslancev in senatorjev, izvoljenih na listah demokratične ljudske fronte v poslanski zbornici in senatu sestavili tri parlamentarne skupine; komunistično, socialistično, in mešano parlamentarno skupino. Mešana parlamentarna skupina v skupščini in senatu, ki jo tvorijo ljudski poslanci ter senatorji ostalih demokratičnih strank v demokratični fronti, bo prav tako izpolnjena s poslanci in senatorji Komunistične partije in socialistične stranke. Za vezo med tremi parlamentarnimi skupinami demokratične fronte bo služil posebni koordinacijski odbor. Na sestanku je bilo sklenjeno naj parlamentarne skupine same določijo ali bodo in kako bodo sodelovale pri volitvah predsednika republike.

Po vsem svetu naraščajo ogroženi protesti zoper monarhofašistično nasilje v Grčiji

Francoski vladni in britanski tisk ignorirata množična streljanja v Atenah, predstavnik zunanjega ministrstva pa cinično ugotavlja, da »ne gre za prve usmrtnice«

Sofija, 8. maja (Tanjug). Množično pobijanje demokratov v Grčiji je povzročilo velikansko ogorčenje in proteste najširših krogov bolgarskega prebivalstva. Časopisi poudarjajo, da so ti zločini monarhofašistov in njihovih angloameriških pokroviteljev pretresli ves civilizirani svet.

V Sofiji so ob veliki udeležbi državljanov priredili protestno zborovanje zoper teror v Grčiji in Španiji. Zborovalci so poslali protestne brzojavke Organizaciji ZN, vojaškemu sodišču v Barceloni in atenski vladi.

Sindikalne in druge demokratične organizacije v Franciji pozivajo javnost, naj nastopi proti zločinom atenske vlade. Francoski komite za pomoč demokratični Grčiji je pozval francoske intelektualce: književnike, znanstvenike, politične osebnosti in vse republikance, naj protestirajo v imenu svetovne javnosti. Komite je prav tako poslal protest grškemu veleposlanstvu v Parizu, mednarodnemu Rdečemu križu in zunanjemu ministru Bidaultu, v katerem zahteva intervencijo pri Sofulovski vladi, da bi prenehali ti zločini. Protest so podpisale znane osebnosti političnega, znanstvenega in javnega življenja Francije. Čeprav so protesti proti atenskim zločinom po vsem svetu vedno močnejši, francoski vladni tisk molči o teh zverstvih in nastopa v korist atenskih morilcev in njihovih naredbodajalcev.

Predsedstvo in izvršni odbor demokratične Ljudske fronte Italije sta se soglasno pridružila ogorčenju in protestu demokratičnih delavskih organizacij v vsej Italiji zoper fašistično nasilje in množično pobijanje grških demokratov. Britanski tisk kakor tudi podtajnik v zunanjem ministrstvu Mayhew in drugi

predstavniki britanskega zunanjega ministrstva neprestano zagovarjajo množična streljanja grških antifašistov.

Predstavnik zunanjega ministrstva je na vprašanje novinarjev, če bo veleposlanik v Atenah napravil kakše korake za preprečitev nadaljnjih umorov, odgovoril, da ne more povedati, kakšni koraki bodo storjeni. Opozoril je novinarje, da ne gre za prve usmrtnice v Grčiji in da se do konca aprila izvršili že nad sto smrtnih obozd.

6141 vojakov v 55 dneh so izgubili grški monarhofašisti

Atene, 8. maja (Tanjug). Radijska postaja Svobodne Grčije je poročala danes o izgubah monarhofašistične vojske od 29. februarja do 23. aprila letos. V tem času so imeli monarhofašisti 2600 mrtvih med njimi 1 generala, 3 podpolkovnike, 10 majorjev in 158 drugih oficirjev. Dalje 2500 ranjenih, med njimi 8 oficirjev in 989 ujetih, med njimi 14 oficirjev. Od ujetnikov jih je 268 stopil v vrste demokratične armade Grčije. Borili so se po žrtvovalno in junaško proti monarhofaštom. K demokratični armadi je prišlo 32 vojakov. Tako znašajo vse izgube monarhofašistov v ljudeh v omenjenem času 6141 vojakov. Borci demokratične armade so zaplenili 1386 pušk, 142 strojnih pušk, 58 puškomitraljezov, 1 težko strojnico, 28 minometalcev, 17 brezžičnih aparatov, 10 telefonskih aparatov, 553 ročnih bomb, 475.000 nabojev, 7 zabojev municije, 700 konj in mul in 4 kamione. Diverzanti demokratične armade so razetirali 5 vojaških vlakov, 126 vojaških kamionov, 13 tankov, 55 mostov, 2500 m železniških tirov in porušili 400 brzojavnih drogov. Porezali so 75.000 m žice in sestrelili 4 letala.

»Preprečiti hočejo sklenitev pogodbe ker nočejo odpoklicati svojih čet iz Avstrije«

piše »Rude pravo« o stališču zapadnih velesil

Praga, 8. maja. (Tanjug). V zvezi s prekinitvijo pogajanj o mirovni pogodbi z Avstrijo piše »Rude pravo«, da so ZDA in Velika Britanija že dolgo časa iskale izgovor, da bi se prekinila pogajanja. Preprečiti hočejo podpis pogodbe, ker nočejo odpoklicati svojih čet iz Avstrije.

»Svoje nakano,« piše list, »so izvedle šele sedaj, ko je Jugoslavija predložila svojo zahtevo za priključitev dela južne Koroške, ki je naseljen s Slovenci in ki ne predstavlja niti 2% avstrijskega

državnega ozemlja. Zapadne sile so to zahtevo odbile, podprla pa jo je edino Sovjetska zveza.«

»Po dokončni zmagi demokracije v Češkoslovaški,« zaključuje list, »je Avstrija za zapadne imperialiste posebno važna, ker se zabija kot klin med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Zato naj bi torej Avstrija v nasprotju z željami in interesi ljudstva ostala še vedno okupirana.«

Po Hitlerjevem receptu

Angloamerikanci odbijajo jugoslovanske teritorialne zahteve, ker je »Slovenska manjšina v Avstriji« že dobila garancije. (Radio London)

Evo vam vaš teritorij, Slovenci, garancije zanj pa nudijo Angličani in Amerikanci...

De Gasperijeve oblasti preganjajo Slovence v Goriški pokrajini

Trst, 8. maja. (Tanjug) Po končanih volitvah v Italiji je De Gasperijeva vlada v Goriški pokrajini pričela z istimi raznarodovalnimi metodami proti Slovincem kakor fašistična vlada v prvih letih po prvi svetovni vojni. Oblasti s silo izganjajo čez mejo Slovence, ki stanujejo v Gorici in okolici in nimajo italijanskega državljanstva, ker so iz krajev, ki so prišli pod Jugoslavijo. Številnim slovenskim trgovskim ustanovam so odvzeli poslovne koncesije, češ da niso bile pravilno izdane. Tudi združenje v slovenskih krajih ovirajo delovanje. V tržaških ladjedelnicah so pričeli preganjati slovenske in italijanske demokratične delavce.

Dne 1. maja so v Podgori aretirali predsednika nabavno-prodajnih združenj Franca Perka. Aretacija je v zvezi s splošno gonjo proti Slovincem ter predvsem proti slovenskim gospodarskim ustanovam. Nabavno-prodajne združenje so s svojimi močno razvitimi podružnicami v Gorici, Sovodnjah, Strandreu in Podgori postale močan konkurent italijanskim importiranim trgovcem. Kakor je videti, je ta gonja proti Slovincem načrtna in je v sestavnem delu programa demokristjanske vladne politike o zatiranju slovenske manjšine v Italiji.

Ratifikacija pogodbe med LR Bolgarijo in ČSR

Sofija, 8. maja. (Tanjug). V Sofiji so na svečani skupni seji Prezidija Velikega narodnega sobranja in ministrskega sveta Bolgarije ratificirali pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju medsebojni pomoči med Češkoslovaško in Bolgarijo ter začasnem sporazumu o ureditvi gospodarskih zvez med obema državama.

NAGLO NARAŠČANJE V FRANCIJI

Pariz, 8. maja (Tanjug). Uradni predstavnik francoske vlade Avelin je priznal, da je Francija pred novim valom naraščanja cen. Izjavil je, da pričakuje še nadaljnje povečanje poštinih pristojbin in podražitev prevoza na trg in povšajanje cen kolonialnega blaga. Urad za cene računa, da bo cena olja poskočila za 81%, margarina za 67,5%, kavi za 58%, milu za 57% itd. List »Ce Soire« piše, da se bo cena obutvi zvišala za 30 do 50%, bombažu za 80%, kruhu za 75% in tekstilijam za 50 do 60%. Minister za trgovino in preskrbo je izjavil, da se bo mleko podražilo za 100%. Značilno je za sedanje razmere v Franciji, da cene blaga v prodaji na debelo mnogo hitreje naraščajo kot cene v drobni prodaji. Samo od minulega decembra so cene industrijskemu blagu na debelo poskočile za 55%.

Z VSEGA KOREJA

WASHINGTON — Telepress poroča, da je Komite senata za oboroženo silo ZDA sklenil zadržati 75% umetniških slik in del, ki jih je ameriška vojska zaplenila med vojno v Nemčiji. Te umetniške predmete bodo izročili muzejem in galerijam v ZDA.

HANOI — AFP poroča, da je vlnk, ki vodi med Hanoijem in Hanojem zadel v zadnjih petih dneh že drugič na mino, ki so jo postavili člani vietnamske Ljudske fronte; — Tasa poroča: V Sanghaju so se zvišale cene rižu. En kilogram riža stane sedaj pet milijonov kitajskih dolarjev.

SEVERNI SENSI — Telepress poroča, da je bilo na pobudo generala Hodžera ameriškega veleposlanika v Južni Koreji, priklanih in vojsko 50.000 mladih Korejcev, ki se bodo z ameriškim orožjem borili v Čankajskovi vojski proti narodno-osvobodilni armadi. Hodžerov načrt določa, da bo Čankajškova vojska opravljalja poljiško službo v Koreji zaradi čim uspešnejša boja proti narodno-osvobodilnemu gibanju.

RIO DE JANEIRO — V Braziliji se je pričelo novo preganjanje naprednjakov. Associated Press poroča, da so brazilska oblastva aretirala 500 demokratov, češ da so komunisti, hkrati pa pripravljajo nove zakone proti komunističnemu delovanju, s katerimi bo profašistična Dutrinova vlada še lažje izvajala pritisk na ljudstvo.

Zatiranje lubadarja — važna naloga gozdarstva v drugem letu petletke

VZROKI ŠIRJENJA LUBADARJA

Pred enim letom so se razmnožili lubadarji v naših iglastih gozdovih do take množine, da so postali nevarni za mnoge obširne smrekove pa tudi jelkove in borove gozdove. Vzroki za njihovo širjenje so zelo številni. Ob ugodnih pogojih za razmnoževanje se izredno močno razvijajo. Hitro razmnoževanje lubadarjev pospešujeta toplo vreme in obilje hrane. V zadnjih letih je bilo vreme izredno ugodno za njihovo širjenje. Toda ta okolnost še ne bi bila tako nevarna, ko bi bili naši iglasti gozdovi v zadnjih desetletjih pravilno gojeni in pospravljani. Zaradi napačnega gojenja, nezadovoljivega varstva in neustreznega izkoriščanja so naši iglasti gozdovi nudili lubadarjem obilo hrane. V dobi okupacije je okupator posekal mnogo gozdov ob cestah in železnicah ter velike površine uničil z ognjem. Tako je bila zmanjšana odpornost gozdov proti raznim boleznim. Opisano stanje gozdov je pripravilo objektivne pogoje za nevarno širjenje lubadarja v letih 1945 in 1946.

Največja nevarnost preti gozdom na kraških in plitvih tleh, nepospravljanim gozdom in smrekovju v pretoplem podnebju. Lubadarji so se začeli nevarno razširjati leta 1946 na Dolenjskem, v predelih ob Sotli, v Slovenskih Gorah in v Slovenskem Primorju. V teh predelih so se lubadarji navzlic mnogim zatiralnim ukrepom tako razmnožili, da so bili lansko leto načeti že naši najbolj dragoceni smrekovi gozdovi Gorenjske in Koroške.

USPEHI DOSEDANJEGA ZATIRANJA

Ministrstvo za gozdarstvo LRS je že decembra 1945 opozorilo vse gozdne uprave in okrajne LO na nevaren pojav lubadarjev in izdalo navodila za njihovo zatiranje. Leta 1946 je razposlalo ministrstvo mnogo okrožnic in navodil. Propaganda za zatiranje lubadarja se je vršila leta 1947 preko »Kmečkega glasa« in »Gozdarskega vestnika« z instruktivnimi članki in preko radia s predavanji; razposlanih je bilo tudi več tisoč brošur in lepakov. Razen tega so imeli nekateri strokovnjaki posebno nalogo organizirati predavanja, agitacijo in zatiralna dela.

Poljudno napisane brošure so prejeli vsi ljudski odbori, ki so bili pozvani, naj organizirajo študijske sestanke in izvedejo množično zatiranje lubadarja na terenu. Nekateri ljudski odbori so na pobudo inž. Slandra Jožeta osnovali letече ekipe dveh do treh gozdarstev delavcev, ki so v nedravnem sektorju pospravljali okuženo drevje in nastavljali lovna drevesa.

Z uspehom v predlanskem in lanskem letu ne moremo biti popolnoma zadovoljni. Delo je bilo vse premalo množično. Sicer je poštrevnost nekaterih posameznikov uspešno zavreli širjenje lubadarjev v najbolj ogroženih krajih. Toda to ni dovolj, kajti nevarnost širjenja lubadarjev še ni odstranjena. Dani so pa več pogoji, da lubadarja zatremo, če bo letošnja akcija pravočasno in pravilno organizirana in povsod do pravega roka izvršena.

Vestno in stalno je bil lubadar zatiran na področju gozdne uprave v Idriji. Pri delu so se odlikovali nameščenci gozdne uprave Straus Venčeslav, Kautič, Kuršin Rudolf, Benčina Franc in Petkovšek Pavel. Na Dolenjskem so pokazali vzor-

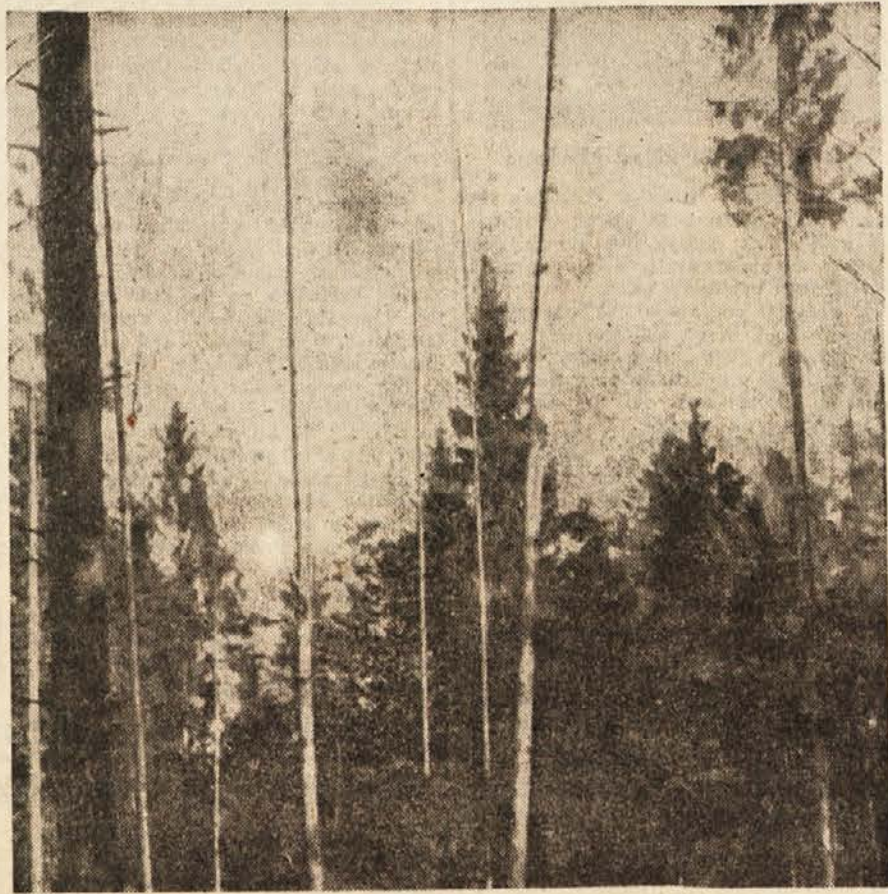
no vestnost pri zatiranju lubadarja Barič Jože in Luzer Alojz, gojenca gozdarstva šole, ter slušatelj gozdarstva fakultete Penca Janez. Med ljudskimi odbori je KLO Vitanje naročil vsem gozdnim posestnikom, da podrejo in nastavijo lovna drevesa. Kmetje so to storili in se ravnali v vsem po sprejetih navodilih. V okraju Kočevje je lubadar skoraj popolnoma zatrt. Zelo nevarno pa je lubadar razširjen v okrajih Krško, Poljčane, Maribor, Črnomelj, Novo mesto, Grosuplje in Ljubljana.

Na mnogih krajih zatiralni ukrepi ne zadovoljujejo. Nevarnost ni bila dovolj prepričevalno prikazana; v zatiralno akcijo niso bili vključeni vsi gozdni posest-

razjedeni od lubadarjev in da zalega že zapušča hlode in odletava v gozdove. Mnogi se še ne zavedajo kako velika nevarnost preti našim gozdom od lubadarjev, predvsem od velikega smrekovega lubadarja. Ugodno vreme za razvoj lubadarjev in dejstvo da je bila zatiralna akcija marsikje opuščena, nas opominjajo, da z vsemi silami preprečimo katastrofo, ki jo je doživela Bosna: v letih 1929 do 1932 so lubadarji uničili 9.000.000 m³ najlepših iglastih gozdov.

ZATRIMO LUBADARJA

Letos je skrajni čas, da odstranimo nevarnost, ki nam preti. Za vzgled nam bodo akcije za zatiranje kolorad-

Posušeno drevje nas opozarja, da moramo učinkovito zatirati lubadarja

niki; drugod pa je bila akcija izvedena preveč malomarno.

Grajo zasluzi dejstvo da še ni pospravljen iz gozda ves les na Pohorskih grebenuh, kjer je ciklon podrl lansko letoje okoli 3.500 m³ lesa. Če bi gozdna uprava v Mislinji prikazala krajevnim ljudskim odborom in množičnim organizacijam nujnost odstranitve tega lesa, bi bila nevarnost pravočasno preprečena in najbližji državni žagi v Dovžah pri Mislinji ne bi primanjkovalo hlodov.

Na mnogih žagah ne pomagajo niti uradna niti osebna opozorila. Še v aprilu so imeli cele sklade neobdelane smrekovine mnogi letni obrati, med drugim n. pr. »Gradiš« v Kranju, krajevna žaga v Gotovljah in še mnogi drugi.

Na številnih gradiliščih širom Slovenije leži tisoče in tisoče neobeljenih smrekovih hlodov. Mnogim funkcionarjem krajevnih ljudskih odborov je bilo osebno sporočeno, da so ti hlodi pod ljubem

skega hrošča. Strokovnjaki in aktivisti so dolžni podvzeti vse, da zatremo lubadarja. V mnogih ogroženih predelih bi treba organizirati množično zatiranje. Prav gotovo bodo doseženi največji uspehi, če se bodo vključile v to akcijo množične organizacije: OF, LMS, sindikati in zadrage.

Gozd in les sta največje bogastvo LR Slovenije in delovno ljudstvo se vedno bolj zaveda pomena gozdarstva in lesne industrije pri izvedbi petletnega plana. Zato smo prepričani, da bo letošnja akcija za zatiranje lubadarja zajela vse delovne aktivne, ki kakorkoli odklikujejo naše gozdno in lesno gospodarstvo. S pravilno organiziranim delom in s pravočasno podvzetimi ukrepi — ki morajo zajeti vse okužene gozdove brez izjeme — bo sedanja velika nevarnost odstranjena. Vsekakor je to delo važna naloga gozdarstva v drugem letu petletke.

Inž. Stančko Sotošek

Ob prvi številki »Organizacijskega vestnika OF Slovenije«

Pred kratkim je izšla prva številka »Organizacijskega vestnika OF Slovenije«, glasila IOOF za aktiviste OF.

Prva številka ima 16 strani v revijalnem formatu. V »Uvodnih besedah« poudarja tov. Marjan Breclj, organizacijski sekretar IOOF, da sedanji čas zahteva od OF več organizacijske delavnosti, močnejše politične vzgoje in preciznejše orientacije aktivistov. Zato smatra IOOF za potrebno, da poleg sredstev, ki se jih poslužuje vodstvo OF za vzgojo, organizacijo in aktivizacijo svojih kadrov, prične izdajati poseben list, ki naj služi aktivistom kot pomoč pri političnem in organizacijskem delu na terenu. Vsek aktivisti OF naj smatra za svojo dolžnost predelati vsebino vsake številke in naj tudi sam postane sodelavec glasila.

V članku »Gradnja zadrudnih domov utrjuje politični aktiv na vasi« pisec opozarja, da je treba gledati na gradnjo zadrudnih domov kot na zrcalo političnih in socialnih razmer na vasi. Ob primeru uspeha gradilišča v Cvenu ugotavlja, da gradnja ne bi mogla uspeti, če ne bi politični aktiv predhodno kritično pregledal naloge, izdelal načrt in vodil doledno borbo za njegovo izvedbo. Nad 500 gradilišč v Sloveniji bo moralo iti po slični poti kot Cven; potrebna bo nenehna borba za jasnost ciljev, ki jih zasleduje OF za gradnjo zadrudnih domov, in politični aktivni bodo morali tudi organizacijsko voditi delo.

V članku »Zveza borcev NOV postaja krepka sila v izgradnji naše države« so nakazane njene osnovne naloge: pri izvajanju petletnega plana in izgraditvi države naj bodo borci v prvih vrstah — in naj vnesejo v vse sloje delovnega ljud-

stva prav tako navdušenje in heroizem, kakor so ga pokazali v borbi za osvoboditev. Razloženi so tudi odnosi organizacije ZB in OF ter naloge ZB v skrbi za najzaslužnejše udeležence narodno-osvobodilne vojne. V dosedanjih delavnosti ZB v Sloveniji je večina organizacijskih enot zavzela preozko merilo pri sprejemanju, kar je treba popraviti.

Sklepi seje Izvršnega odbora AFZ Jugoslavije 6. aprila so v članku »Organizacijska vprašanja AFZ Slovenije« konkretnizirani za naše razmere. Po ocenitvi napak in slabosti organizacije nakazuje naloge, med njimi dve bistveni: vključiti v tvorno delo za izvedbo plana in izgradnjo socializma bolj zaostale žene, zlasti pa kmečke, in reševati vsa vprašanja, ki zadevajo ženo kot mater. Razloženi so tudi zaključki IO AFZJ o notranji organizacijski strukturi AFZ.

Pisec članka »Naloge mladine pred in po II kongresu OF« po poudarku, naj OF vsestransko podpre delo mladine, nakazuje naloge v aktivizaciji celotne organizacije LMS, seznanjanju mladine s političnim položajem, porastu organizacije in mobilizaciji za delovne akcije, ob zaključku pa razloži, kako naj aktivni na svojih delovnih področjih izpolnjujejo obveze.

Poleg teh člankov so v prvi številki razložena še nekatera tekoča organizacijska vprašanja OF in objavljen je dopis »Primer, kako je bil organiziran tečaj za aktiviste OF v okraju Jesenice«.

Prva številka je bila razposlana vsem KOOF in delno aktivistom, KOOF pa naj skrbe za povečanje števila naročnikov. Naročila naj pošljejo na uredništvo v Ljubljani, Erjavčeva ul. 12.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Gospodarski razvoj LR Makedonije. Kakor kaže proračun za to ljudsko republiko, ki je za 73% višji od lanskega, Makedonija naglo gospodarsko in splošno napreduje. Ne naraščajo le investicije, temveč tudi obseg industrijske proizvodnje. V primeri z letom 1939 se bo letos proizvodnja povečala za 325%. Investicije naraščajo v naslednjem razmerju: Leta 1946 je znašal indeks 100; lani je v primeri s tem znašala indeksna številka 210, letos pa znaša 500. To se pravi, da so letošnje investicije petkrat višje kakor l. 1946.

Začasna železnica ob trasi avtomobilske ceste Zagreb—Beograd. Da bi delavstvo iz Zagreba laže odhajalo delat na avtomobilsko cesto, je zagrebška sindikalna organizacija železničarjev in prometnega delavstva prevzela nalogo, da zgradi vzdolž nove ceste 10 kilometrov dolgo železniško progo. Delo je bilo končano do 1. maja. Na ta dan je peljal po nji prvi vlak. Železnica je normalnotirna. Z vlakom se vozijo na delo številni zagrebški prebivalci, ki se udeležujejo dela prostovoljno.

Letos bodo na državnih posevkih zgradili štirikrat več objektov kakor lani. Za gradbena dela na vzevnih posevkih bo letos investirano okrog milijardo dinarjev. Velike vloge so pa tudi določene za gradbena dela na republikanskih posevkih. Posebno pozornost bodo posvetili graditvi objektov na velikih posevkih, kakršna so: Pančevački Rit, Belje, Kupres in Kočevje. Na planinski živinorejski postaji v Kupresu (Bosna in Hercegovina) bodo zgradili za okrog 110 milijonov din raznih objektov. Letos bodo na državnih posevkih pridobili okrog 1500 stanovanj za stalne kmetijske delavce. Ne bodo gradili le gospodarskih, upravnih in stanovanjskih poslopij, temveč tudi kulturne domove, ambulante, otroške jasi, igrišča itd.

Graditev hidrocentrale na Istoku. Ta elektrarna bo dajala električni tok številnim krajem na Kosovem in Metohiji. Električno luč bodo dobili kraji, ki so bili v tehničnem pogledu najbolj zaostali v naši državi. Delo dobro napreduje. Elektrarna bo prihodnji mesec že gotova. Pri delu prostovoljno sodeluje številno prebivalstvo.

Uspehi prvomajskega tekmovanja gospodarskih panog na Hrvaškem. Podjetja kovinarske industrije republiškega pomena so izpolnila trimesečni proizvodni plan za 118%; tekstilna podjetja za 100,8% in razen tega so prihranila surovin in materiala za 6 milijonov 119.955 din; podjetja usnjarske industrije so izboljšala kakovost izdelkov za 17,5% in povečala storilnost za 3,85% na posameznega delavca. Surovin in pogonskih sredstev so prihranila za 2.156.000 din. Gradbena podjetja so presegla plan po obsegu za 124%, po vrednosti del pa za 154%. V republiških rudnikih je bilo s tekmovanjem zajeto 80% rudarjev. V premogovnikih lignita in rjavega premoga so izpolnili trimesečni proizvodni plan za 106%.

Letoviška sezona se je začela 1. maja v dalmatinskih krajih. Zelo živahen letoviški promet se obeta zlasti v Dubrovniku in Crikvenici. Lani je bil v Crikvenici živahniji tujski promet kakor leta 1939. Letos imajo 1800 registriranih postelj. Že pred majem je število nočnih doseglo nad 1800. Zelo

ZA 9. MAJ NOVI ZADRUDNI DOMOVI

Danes, ko proslavljamo dan zmage nad okupatorjem in domačimi izdajci, bodo otvorjeni zopet novi zadrudni domovi. V vrsto najboljših se uvrščajo naslednje vasi: Boštanj (okraj Krško), Gornja Lendava (Murska Sobota), Predgrad (Črnomelj), Kočevska Reka (Kočevje), Lancovo (Jesenice), Komenda (Kamnik), Bistrica (Maribor-okolica), Dolenja vas (Postojna), Komen (Sežana) in Vuzenica (Dravograd).

velik obisk gostov je imela lani tudi Opatija, in sicer 38.000. Nočnin je bilo 206.000. Letos so vložili velike investicije za številne gostinske obrate. Obnovili so »Hotel Kvarner«. Kmalu bo sta urejena tudi hotela »Amalija« in »Belvedere«. Popravljajo še hotele »Galbe«, »Kalina«, »Esplanade« in »Ermitaža«.

Velika pocenitev gradbenih del z novo vrsto strešnih konstrukcij. Januarja so v Vojvodini po načrtih inženjerjev pri poverjeništvu glavnega izvršnega odbora AP Vojvodine začeli izdelovati posebne strešne konstrukcije. Pri teh konstrukcijah ne uporabljajo tramov, ampak samo deske, s čimer prihranijo mnogo lesa (okrog 50%) in delo je mnogo prej gotovo. Zdaj so te konstrukcije še izpopolnili in zmanjšali porabo žebeljev. Nova ostrašja so začeli uporabljati pri mnogih poslopijih v Vojvodini.

1520 vagonov koruze so nakupili po vezanih cenah v Vojvodini do konca aprila. Razen tega so kmetje prodali 40 vagonov fižola in 4 milijone jaje. Zadnje čase je trgovina s koruzo precej živahnješa kakor je bilo prejšnji mesec.

Izpopolnitev hidrometeorološke službe v državi. Hidrometeorološka služba je največjega pomena za kmetijstvo, regulacije rek, graditev elektrarn itd., zato njeni izpopolnitvi posvečajo največjo pozornost tudi pri nas. V ta namen je bila med drugim tudi v Zagrebu ustanovljena uprava za hidrometeorološko službo. Uprava bo skrbela za razširitev ter izpopolnitev omrežja hidrometeoroloških postaj v državi. Da bo pa dovolj strokovnih moči za postaje, so pri vzevni upravi za hidrometeorološko službo ustanovili hidrometeorološko šolo. Pouk bo redno trajal štiri leta. Za dijake, ki so letos vstopili v šolo iz vseh republik, bo pouk trajal izjemoma dve leti.

Ustanovitev centralnega pedološkega inštituta v Zagrebu. Nedavno so združili pedološki inštitut federalnega kmetijskega zavoda v Zagrebu s pedološkim inštitutom v Križevcih. Tako so dobili centralni zavod za raziskovanje tal kmetijske površine na Hrvaškem. Delo inštituta bo omogočilo končno razjonezicijo kmetijskih površin — določitev okolišev za posamezne kmetijske rastline.

Kako odpravljajo stanovanjsko krizo v Skoplju. Skoplje se naglo širi v zvezi z industrializacijo in s splošnim napredkom po osvoboditvi. Zato se tudi čuti potreba po novih stanovanjih, ker prebivalstvo naglo narašča. Lani so imeli v načrtu, da zgradijo nad 500 stanovanj, načrta pa niso mogli izpolniti, ker je primanjkovalo gradiva. Po letošnjem proračunu je nad 61% skupnih investicij določenih za graditev stanovanjskih hiš.

Regulacije srbskih mest. Urbanistični zavod pri planski komisiji LR Srbije izdeluje načrte za regulacije srbskih mest. Pri tem upoštevajo razvoj mest v zvezi z industrializacijo in novimi življenjskimi pogoji delovnega ljudstva. Za nekatera mesta so regulacijski načrti že gotovi (Leskovac, Negotin in Sabac), v delu so pa za Kraljevo, Novi Sad, Čačak, Užice in Krupanj. Po novem regulacijskem načrtu bodo Novi Sad gradili v odprtem sistemu, tako da bodo med hišami zeleni pasovi. V Titovem Užicu je najtežavnejše vprašanje ureditev železniškega prometa. Med najpomembnejša regulacijska dela v Čačku spada regulacija reke Morave in njenih pritokov. Regulacijski načrt za Negotin določa, da se bo prebivalstvo tega mesta podvojilo.

Novo pristaniške naprave v reškem pristanišču. Po osvoboditvi so postavili več žerjavov na električni pogon. Promet v reškem pristanišču stalno narašča in potreba po modernih pristaniških napravah je čedalje večja. Dan za dnem pristajajo velike čezoceanske ladje. Da bi se pospešilo razkladanje blaga, bodo postavili še nekaj žerjavov na električni pogon.

Začetek zagrebškega velesejma

V petek so v Zagrebu svečano otvorili zagrebški velesejem, ki je prirejen že drugič po osvoboditvi. Slovesnosti so prisostvovali: podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Marko Vujačić in Filip Lakuš, predsednik Prezidija LR Hrvatske Vladimir Nazor, minister za zunanjo trgovino FLRJ Milentije Popović, podpredsednika vlade LR Hrvatske Franjo Gaži in Duško Brkič, člani vlade, podpredsednik Sabora LR Hrvatske Josip Sestan, predsednik vlade LR Črne gore, Blažo Jovanović, minister za industrijo LR Srbije Voja Leković, zastopniki Jugoslovanske armade generalmajorja Voja Danilo Lekić ter generalmajorja Voja Nikolić ter Ante Banina, predsednik GO Enotnih sindikatov Hrvatske Marko Beničin in številni zastopniki množičnih organizacij ter kulturnega in gospodarskega življenja. Prisotni so bili tudi diplomatski zastopniki Sovjetske zveze, Poljske, Češkoslovaške, Bolgarije, Albanije, Rumunije, Madžarske, Francije, Velike Britanije, Združenih držav Amerike, Belgije, Nizozemske, Demokratske španske republike, Italije, Finske, Turčije in Kanade.

Goste je pozdravil predsednik mestnega ljudskega odbora Dragutin Sali, za njim pa je spregovoril minister za zunanjo trgovino FLRJ Milentije Popović. Najprej je ocenil razvoj zagrebškega velesejma. Med drugim je dejal:

Lani je bilo 731 domačih razstavljalcev, letos jih je pa 927. Medtem ko je bilo lani 52 tujih razstavljalcev, jih je zdaj 221. Lani je bilo razstavljenih 819 predmetov, letos pa se je število razstavnih predmetov povečalo na 2000.

Prireditelji so zelo razširili velesejem, kar zahteva hiter in vsestranski razvoj našega gospodarstva, kakor tudi razširjenje in utrditev naših mednarodnih gospodarskih stikov. Letošnji zagrebški velesejem ni le razširjen po obsegu in količini, temveč nudi nekatere kvalitativne spremembe, kar je treba zlasti naglasiti ob tej priložnosti. Tu lahko vidimo tudi nove izdelke našega gospodarstva, kakršnih v bivši Jugoslaviji niso izdelovali. Široke plasti delovnih ljudi jih bodo lahko videli in se prepričali o ustvarjalni sposobnosti naših delavcev in strokovnjakov. Videli bodo dela, ki so nezpodbitni dokaz, da lahko sami ustvarjamo in iz-

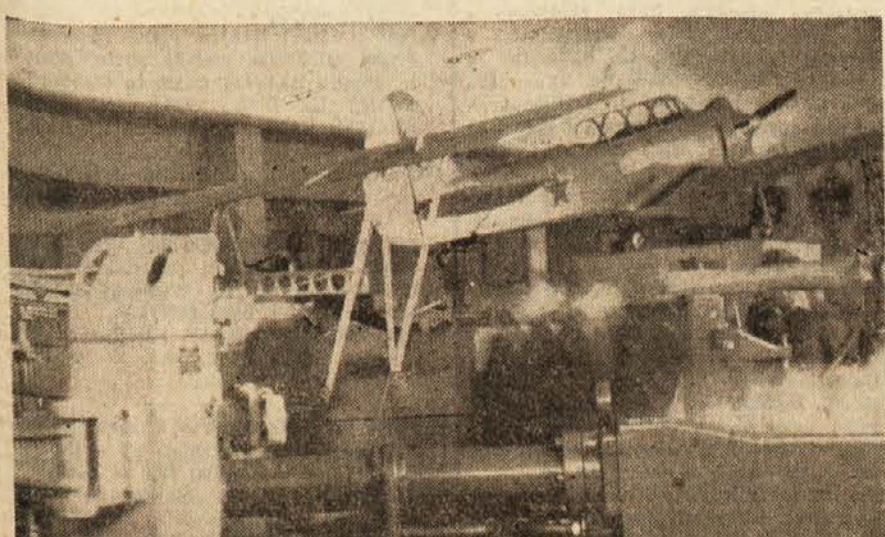
delujemo, kar dajeta moderna proizvodnja in tehnika.

Letos razstavlja tudi razstavljalci in nova podjetja, ki so se razvila v prvem letu petletke, kakršna so Železnica, »Litostroj« in mnoga druga. To so prve ustvaritve Titovega petletnega plana, iz katerih bodo izhajala nova in še večja podjetja; to so prva dejanja socialistične graditve naše dežele; prvi dokazi ogromnega ustvarjalnega poleta naših narodov pri graditvi socializma in prvi napovedovalci nadaljnjih velikih uspehov ter še boljnih in lepših dni za naša delovna ljudi.

Razen lanskih razstavljalcev razstavlja tudi novi, in sicer iz dežel, ki so se velesejma udeležile lani, pa tudi iz drugih držav, ki prvič sodelujejo in s katerimi imamo razvite gospodarske stike. Tako je velesejem znatno razširjen, kljub največjemu naporu pa na žalost ni bilo mogoče zadovoljiti vseh zahtev tujih razstavljalcev. Tudi v prihodnje si bomo prizadevali, da bomo ustregli tujim razstavljalcem, saj to zahtevajo interese gospodarskega sodelovanja z drugimi državami in Federativna ljudska republika Jugoslavija si prizadeva to sodelovanje razviti in utrditi.

Naš ekonomski sistem na eni strani razbija okvire in okove, ki so našo državo uklenili v položaj, da je bila odvisna in podrejena gospodarsko bolj razvitim državam, odpira široke perspektive ustvarjalnim silam naših delovnih ljudi in na drugi strani vsebuje bazo za čedalje živahnješo blagovno izmenjavo vseh vrst blaga z drugimi deželami. Bistvo gospodarskega razvoja naše države ni v tem, da bi bil nekega dne končan, tako da bi se Jugoslavija izločila iz gospodarske povezave z drugimi državami, ampak nasprotno, da bo postala še bolj sposobna za široko izmenjavo dobrin z drugimi deželami. Nagel razvoj našega gospodarstva spremljata še hitrejši dvig življenjskega in kulturnega standarda ljudskih množic in povečanje ljudskih potreb, v čemer je ena glavnih gibalnih sil, ki daje dinamiko naši graditvi, da le-ta dobrva čedalje močnejši ter širši razmah. To je hkrati tudi gibalna sila, ki vodi h krepitvi in razširitvi stikov z drugimi državami.

Po govoru ministra Popovića je predsednik mestnega ljudskega odbora Sali proglasil, da je velesejem odprt. Gosti so si potem ogledali razstave.

Sovjetski paviljon na razstavi

Stendhal: Lucijan Leuwen

(Slovenski knjižni zavod, 1947. Str. 482, prevedel Bogomil Fatur)

Za romanoma »Rdeče in črno« (prev. Fr. Šturm 1932) in »Parnska kartuzija« (prev. Oton Zupančič 1938) je sedaj izšel v slovenščini že tretji veliki Stendhalov roman »Lucijan Leuwen«. Roman je hotel Stendhal se nadaljevati in dva manj napisana deloma dodati še tretjega kot zaključek. Zgodba prvega se godi v Nancyju, to je v francoski provinci, Lucijan, sin bogatega pariškega bankirja Leuwena, služi v tem mestu kot oficir. Bogastvo njegovega očeta mu dovoljuje, da razsipa denar z obema rokama. S mo v letu 1834, torej v dobi julijske monarhije, ko je po julijski revoluciji 1830 kralja Karla X. zamenjal tako imenovani »kralj-meščan« Ludvik Filip. V Nancyju prevladuje staro plemstvo, ki se noče odpovedati sanjam o dobrih starih časih neomajne plemiške vlade pod Karlom X. in ki Ludovika Filipa ne priznava za zakonitega, legitimnega kralja. Ti legitimisti v svoje razkošne, toda že nekam zaprte in obledel salone ne sprejemajo človeka, ki nima modre krvi v žilah. Toda Lucijan, ki je povrh še oficir novega režima, si s svojim bogastvom, duhovitostjo in pripukom zunanostjo utre pot v ta rezervirani krog. Prizidbi si ljubezen ene najbogatejših žensk iz konservativne družbe, vdove de Chastellerjeve. Toda plemiški tekmeči iz Nancyja, ki imajo namesto denarja samo svoja plemiška pisma, znajo pri Lucijanu vzburiti prepričanje, da ima de Chastellerjeva ljubavno razmerje še z nekom drugim in razočarani Lucijan zapusti Nancy. Iz konservativne družbe etopi zdaj Lucijan v moderno življenje v Parizu. Tu gospodari meščan, velika buržoazija, ki je pobrala vse sadove julijske revolucije iz leta 1830. Velik vpliv bančnika Leuwena preskrbi Lucijanu mesto tajnika pri notranjem ministru. Intrigam legitimističnih salonov v Nancyju sledi zdaj še vse bolj zapletene in podle intrige meščanske družbe. Lucijan v Parizu nima časa misliti na de Chastellerjevo, zapleten je v visoko politiko. Višek njegove kariere predstavlja agitacijsko volivno potovanje v Normandijo, kjer z denarjem in spletkami skuša preprečiti zmago republikanskega kandidata in doživi neuspeh. Po vrnitvi v Pariz mu umre oče, banka napove konkurz, Lucijan pa zapusti službo v notranjem ministertvu in dobi po vezah novo službo v znanjem ministertvu kot tajnik poslanstva v Madridu. Tu, na področju zunanje politike, bi se godil tretji, nenapisani del romana.

Vsi Stendhalovi romani so kritični pripevek genialnega umetnika k analizi francoske družbe med letom 1815, ko je bil poražen Napoleon, in letom 1848, ko je bila vržena julijska monarhija iz leta 1830. »Parnska kartuzija« je sicer godi v Italiji, toda odmevi grmenja topov z Waterlooja so uvd v roman. V njem vidimo staro, strogo fevdalno družbo, kakršna je v Franciji izginila že leta 1789. Še živo in kot nekakšno strašilo eredi svetlega poldneva. To je Italija, v kateri bodo revolucionarne sile privrele na dan kljub združeni reakciji fevdalnih knezov, Vatikana in Metternicha. Roman »Armance«, ki ga v slovenščini še nimamo, nekako na podoben način predstavlja kritiko francoske fevdalne reakcije, ki se je po letu 1815 zbrala z vseh vetrov in sedla ponovno na vrat francoskemu ljudstvu, kakor predstavlja »Parnska kartuzija« kritiko istočasne italijanske etvornosti. (Seveda je »Armance« prvo, umetniško še dokaj šibko delo v nasprotju s »Parnsko kartuzijo«, ki pomeni vrhunec Stendhalovega ustvarjanja.) Roman »Rdeče in črno« je po podnaslovu kronika iz leta 1830, torej na predvečer julijske revolucije. »Lucijan Leuwen« pa se godi v letu 1834, ko sedi Ludovik Filip še trdno v sedlu Julijske revolucije so izvedle ljudske množice, ki so bile site bedaste plemiške vlade Karla X., pridobitve revolucije pa je ljudstvu spretno iztrgala velika buržoazija. Menjal se je gospodar in metode, priitek in izžemanje množic pa se nieta zmanjšala.

Nastopil je čas nebrzdane kapitalistične tekme za dobičkom. Bankir Laffite je dejal: »Zdaj bodo v Franciji vladali bankirji.« V tej dobi se je denarni promet francoske banke od šestih milijard povzpela na štiri in štirideset milijard frankov. »Obogatite se in boete dobili volivno pravico.« je rekel minister Guizot. V taki družbi se je moralo v vsej oestrini pojaviti socialno vprašanje. Povečana industrializacija je pritiskala na delavca in na kmeta, 1834. leta je izbruhnil delavski upor v Lyonu, ki je poleg čisto ekonomskih zahtev imel politične smotre. Vlada, v kateri se giblje tudi Stendhalov junak Lucijan, je upor krvavo zadušila. Porast delavskega gibanja je imel za posledico tudi povečano teoretično delo socialistov, naprednega Blanquija in buržoaznega Proudhona.

V takem času je književnost morala, v kolikor je hotela biti resničen umetniški izraz dobe, postaviti v osredje realistično podobo dvigajočega se meščanstva. Taka podoba pa je mogla biti resnična samo, če je bila kritična. Vsa Balzacova umetnost je genialno slikanje in analiziranje francoskega kapitalističnega dviga po letu 1830. Stendhalov roman »Lucijan Leuwen« ima isti namen. V prvem delu poda satiro političnih mrličev, legitimistov v provinci in v tujini. Ta njegova satira ni borbeno, temveč celo vedra in nekoliko dobrodušna. Tako pač ravnaš z ljudmi, ki so dokončno zatolili v preteklost. V tem delu ima pisatelj še časa, da Lucijana vodi k romantični ljubezni in da izdela podobo Klelije. V drugem delu pa Stendhal kritizira sodobnost iz leta 1834, v katerem se nova buržoazna oblast spopade z lyonskimi tkalci. Tu je njegova satira neizprosna in neumljena. Nekritični pisatelj buržoazne dobe bi ustvaril antitezo med prvim in drugim delom tako, da bi pokazal v prvem delu predvsem temne strani legitimističnega plemstva, v drugem pa predvsem svetle strani nove meščanske družbe. Stendhal ne ravna tako povrhno. Bolj oster ko Balzac v novi družbi ne vidi nikakih »naprednih« sil. Njegova obsodba tega zločinkega love za zlatom in uspehom je končana. V tem je nekaj romantičnega pretiravanja, toda iz perspektive, kamor je ta francoska družba ka se ne je privelada, vidimo, da je imel Stendhal bolj prav kakor pa Balzac.

Zdaj nam je tudi postalo jasno, zakaj Stendhal ni napisal tretjega, zaključnega dela romana. Literarni zgodovinarji so podali celo vrsto domen in ugotovitev, zakaj je roman ostal odločen. Toda stvar ni tako zapletena. V tretjem delu bi Stendhal mogel nadaljevati kritiko buržoazne Francije na zunanje-političnem področju. Toda od drugega dela bi bila to samo izprememba prizorišča, ne pa umetniško prepričljivo stopnjevanje samo kot tretji del, ki bi bil tudi družbeno analitično prepričljiv in pravičen. Kaj pa naj bi Stendhal v tem tretjem delu potem, ko je podal kritiko fevdalizma in kritiko buržoazije, prikazal drugega, če ne tretjo, pozitivno nastopajočo družbo — delavski razred? Toda pisatelj je otrok časa Občudovalec Napoleonove slave, ki jo je doživel v mladosti, ni mogel napraviti revolucionarnega koraka. Zato ni mogel napisati tretjega dela svojemu političnemu romanu. Vendar je delo tudi v tej obliki sijajna podoba Francije po letu 1830, in se dostojno uvršča med ostala Stendhalova dela. Umetniška strnjnost »Parnske kartuzije« ni dosežena. Zgodba v »Rdečem in črnem« je bolj živa. Karakterja Julijana Sorela in Fabricija sta bolje izdelana. Kot nekak deus ex machina je šibek. Toda to so podrobnosti.

Besedo moramo še spregovoriti o prevodu. Stendhal se prevajali Miran Jarc, Fran Šturm in Oton Zupančič. Stendhalov jezik in stil veljata za vzor klasične francoske proze. V sebi ima ostrino in jasnost proze kakoda Voltarjeva z rahlo romantičnim navdihom stila kakega Rousseauja. Drznen si trditi, da niti Zupan-

Likovni umetniki — samouki razstavljajo v Postojni in Kranju

V vrsto umetniških prireditvev, posebno razstav umetnikov-samoukov, ki jih je organiziralna Ljudska prosveta, spadata kot ne malo pomembni tudi razstavi del

Ivan Gregorič: »Med klasjem«

ljudskih talentov okrajev Postojna in Kranj. Take razstave bi morali organizirati tudi drugi okraj, ker se ob njih vzgajajo umetniki sami, kakor se tudi bistri ljudski umetniški okus.

V Postojni razstavlja pet umetnikov: Ivan Gregorič, Stane Kumar, Rafael Nemeč, Lavro Srebot in Leo Vilhar. Da se ne bi spuščali v podrobno obravnavo posameznih razstavljenih del, naj omenimo le to, da so na razstavi boljši portreti kakor pa pokrajinske slike; tako Nemečev Lastni portret in Portret sestre, Gregoričev Med klasjem. Razstava kaže, da imajo razstavljalci talent in umetniški okus, da jim pa manjka proučevanja stilnih fines in močnejšega umetniškega izraza.

V Kranju razstavlja: Belec, Ivnik, Mihevc, Lorbeck, Pucelj, prof. Ravnihar, Zorec in Marinišek ponajveč pokrajine, portrete in tihotištja. V kranjskem okraju je več umetnikov-samoukov, ki sedaj ne razstavljujejo, zato naj jim bo ravno ta razstava v izpodbudo.

Obe razstavi sta tudi pokazali, da naši umetniki težijo za oblikovanjem naše etvornosti, da pa z izjemo nekaterih poskusov, ki se k temu približujejo, niso v tem uspeli. Želeli je, da bi na prihodnjih razstavah videli nekaj več del iz borbe za osvoboditev in izgradnjo naše domovine.

Čiž ni dobro zadel tona, ki ga ima stil »Parnske kartuzije«. Toda Zupančič je vendarle podal prav dober prevod in pokazal, v kateri smeri je treba Stendhala prevajati. Ob tem zglede je prevajalčeva odgovornost toliko večja, Faturju vsekakor ni uspelo, da bi njegov prevod zadovoljil stroge zahteve. Kot primer okornega dialoga navajam konkretno na primer sedmo poglavje drugega dela. V takem prevodu Stendhal izgubi ves svoj jezikovni blesek, ki je vendar bistvena sestavina njegove umetnosti. Potrebe časa nam narekujejo štednjo pri prevodih. Zato je toliko bolj naša dolžnost, da so prevodi vestni, skrbni in dobri. Zadnji čas se zdi, da smo na to nekako pozabili. Pomembna dela iz sovjetske književnosti izhajajo v tako naglih prevodih, da meje že na neodgovornost. Toliko bolj važna pa je prevajalčeva naloga, kadar gre za klasične jezika, med katerimi Stendhal ni na zadnjem mestu.

Dr. Jože Kastelic

Poročila iz naših krajev

Zadružnima domovoma v Predmeji in Medani bodo kmalu sledili še trije

Nova Gorica, 8. maja. Otvoritev zadružnih domov v Predmeji in Medani je oživel tudi ostala gradilišča v goriskem okraju. Zgledu graditeljev prvih zadružnih domov sledijo med prvimi tudi graditelji zadružnega doma v Prvačini, Trnovem in Gradišču. Tudi gradnja v Batujah naglo napreduje.

So pa v okraju tudi še vasi, kjer se do danes niso zednili za prostor, kjer naj bi stal zadružni dom, kakor na primer v Črničah, Renčah in Osejku. V Selu

raste na prostoru, kjer bi imel stati zadružni dom, še ječmen in bodo počakali z graditvijo tako dolgo, da bo dozorel. Takega mnenja so namreč nekateri vaščani, ki še vedno nasedajo raznim klevetam.

Da se pospeši gradnja tudi v omenjenih krajih, je okrajna uprava za gradnjo zadružnih domov sklenila, da reorganizira vse elabe krajevne upravne odbore ter jim čim bolj pomaga pri delu.

L. N.

Novi udarniki in racionalizatorji

Metlika, 8. maja. Na praznik dela so v domu Ljudske prosvete proglasili za udarnike delavce čevljarice delavnice MLO, in sicer: Karla Ružiča, ki je presegel normo za 50%, Martina Jakliča in Jožeta Sobarja, ki sta presegala normo za 35%, Zvonka Deltarja in Ivana Kočvarja — za 32% in Žana Gašperiča, ki je presegal normo za 28%.

Medvode, 8. maja. Na predvečer praznika dela sta bili v tekstilni tovarni tovarišici Albina Knific in Tilka Novak proglaseni za trikratni udarniki, za dvakratno udarnico pa je bila proglašena tov. Marija Drešar. — Nove udarnice so tovarišice: Vera Kopač, Lojzka Dobnikar, Danica Hišnik in Francka Kopač. T.

Zagorje, 8. maja. Na praznik dela je bilo proglašeno 134 udarnikov. Tov. Ferdo Burkelj je bil proglašen za petkratnega udarnika, osem delavcev za štirikratne udarnike, 17 za trikratne in 21 za dvakratne udarnike. Posebno nagrado in pohvalo je prejel novotar ing. Grm, ki je izumil nov način za dviganje jamske kletke, le čemur je pripomogel tudi tovariš Jože Klemen. Tov. Poznič pa je dobil naslov racionalizatorja za izdelavo priprav, s katero se v separaciji prihrani precej strojnega olja. Junake dela je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. P. V.

BESEDA NAŠIH BRALCEV:

Nepravilen odnos strokovnjaka do gradnje zadružnega doma

V Bohinjski Beli je uprava za gradnjo zadružnega doma zaprosila okrajno upravo, da bi poslala strokovnjaka, ki bi izdelal načrt za njihov zadružni dom. To delo je okrajna uprava poverila inženirju Francu Svetini z Bleda, ki si je tudi obvezal za izdelavo načrta. Čeprav je dal obvezo, načrta ni takoj začel delati z izgovori, da mora najprvo ogledati zemljišče, za katerega je prav takrat potekal razlastitveni postopek.

Ko je bilo zemljišče v začetku aprila razlastičeno, si ga je ing. Svetina ogledal, prišel z izdelavo načrta in se znova obvezal, da ga bo dokončal do 10. aprila. Načrta pa do tega časa ni izgotovil. Izgovarjal se je, da je bolan. Postavljen je bil nov rok. Okrajni upravi je ponovno zatrdno zagotovil, da bo načrt napravil do tega roka. Kljub ponovni obljubi pa načrta zopet ni izgotovil.

Čez nekaj dni zatem je neizgotovljen načrt prinesel na okrajni odbor OF Jesenice. Tu mu je bilo rečeno, da bo kopiranje načrta preskrbela okrajna gradbena uprava. Temu pa se je izmotal s tem, da bi načrt kopiral sam v Ljubljani hkrati z drugimi načrti, kar pa zopet ni napravil, temveč je neizgotovljen načrt poslal okrajni upravi s sporočilom, da je

bil bolan in da ni mogel načrta dokončno izdelati. Ponovno pa se je obvezal, da bo načrt dokončal in napravil kopiranje brezpogojno do 10. t. m.

Ce bo nadaljeval s takim delom, kakor doleje, prav gotovo načrta tudi do tega roka ne bo izgotovil. Brez dvoma s svojim delom namerno zavlačuje ter ovira gradnjo omenjenega zadružnega doma. Če bi se ing. Svetina zavedal, da mora biti dom v Bohinjski Beli po planu zgrajen do 20. avgusta t. l., bi kot strokovnjak vsekakor prispeval s svoje strani toliko, da bi nemudoma napravil načrt. Takih strokovnjakov, ki ne razumejo važnosti preobrazbe naše vasi prav z zadružnim domom, naše delovno ljudstvo, ki se trudi vsak dan, da izvrši tudi to važno nalogo poleg petletnega plana, ne more spoštovati.

Okr. uprava za gradnjo zadr. domov Jesenice

Brezvestno uničevanje narcis

Tov. Š. L. z Jesenic nam je poslala dopis, v katerem opisuje, kako ljudje, ki prihajajo v Rovte, brezvestno uničujejo ključavnice, ki so znane kot posebnost tega gorenskega kota. Ljudje, ki prihajajo ob nedeljah tja na izlet, namreč ne trgajo samo šopkov cvetic, ampak jih odnašajo v nahrbtnikih, pomandraj travničke in vsa pot do Jesenic je posuta z narcisami. Jasno je, da tako brezvestno uničevanje planskega cvetja ni nikada odklila ljubitelja prirode!

Na ministertvu za prosveto smo zvedeli, da bo uredba o zaščiti planskega cvetja v kratkem razširjena in vanjo vključena tudi ključavnica.

BIBLIOGRAFIJA

Objavlja Narodna in univerzitetna knjižnica

April 1948

I. PERIODIKA (NOVOSTI)

Glasbeno knjižna priloga Naših zborov. Lj. III, snop. 1.
Naši zbori. Dvomesecnik slovenskih zborovskih skladb. Lj. III, snop. 1.
Organizacijski vestnik Osvobodilne fronte Slovenije. Lj. IV št. 1.
Popotnik. List za vzgojo, prosveto in kulturo. Lj. LXV št. 1.
Prosvetni delavec. Priloga Popotnika. Lj. 1948 št. 1.
Slovenski čebelar. Glasilo Čebelarke zdruge za Slovenijo. Lj. I št. 1-4.
Slovenski glas — La voz slovena. Buenos Aires. III št. 5 (8. marca).
SOB — Službena obvestila GDEZ. Lj. II št. 1-33.
Studentska revija. Glasilo Ljudske študentske mladine ljubljanske univerze. Lj. I št. 1.
TOB — Transportna obvestila GDEZ. Lj. III št. 1-16.
Uradni list Federativne ljudske republike Jugoslavije. Beograd. IV št. 1-33 (slovenska izdaja).
Vozni red JDZ. Lj. 1948 št. 1-6.

II. KNJIGE

Bezlaj Franc: Drobci iz pradavnine. (Čebelarstvo.) P. o. iz Slovenskega čebelarja L (14-21, 57-64). Lj. 1948. 16 str. z 9 slikami. V. 89.
Cormel Lavro: V svetu atomov. Lj. DZS. (Mbt) 1948. 244 + (IV) str. s 104 slikami in 10 tabelami v besedilu. 89. (Prirodnoznanstvena knjižnica 3.).
Greebmling Adolf: Zborovodja. II. del. Lj. DZS. (Triglavska T) 1948. 175 str. s slikami. 89.
Hudales Oskar: Zgodovina za nižje stro-

kovne šole. Drugi del. Lj. DZS. (Mbt v Mb) 1948. 70 + (II) str. v. 89. (Knjižnica za vzgojo strokovnih kadrov.)
Janežič Franjo: Kemijska sredstva za zaščito rastlin. Lj. Kmečki glas. (Triglavska T) 1948. 81 str. 89. (Knjižnica Kmečkega glasu 8.)
Kalan Filip: Otok. (Novela.) Lj. SKZ. (Triglavska T) 1948. 108 str. M. 89. (Mala knjižnica 10-11.)
Kardelj Edvard: Naloga našega lokalnega gospodarstva in komunalnega gospodarjenja. Lj. CZ. (T LdP) 1948. 59 + (III) str. 89.
Kardelj Edvard: Zadaci naše lokalne privrede in komunalnogazdinstva. — Boris Kidrič: O ekonomiji lokalne privrede. Beograd. Kultura (1948). 117 + (I) str. M. 89. Cir.
Isto izšlo tudi v Zagrebu, lat.
Kidrič Boris: O ekonomiji lokalnega gospodarstva. Lj. CZ. (T LdP) 1948. 20 + (II) str. 89.
(Drugi) II. kongres Antifašistične fronte žena Jugoslavije. (Lj.) Glavni odbor AFZ Slovenije. (LjT) (1948). 181 str. s slikami. 89.
Kos Milko: Srednjeveški urbarji za Slovenijo. Zv. drugi: Urbarji Slovenskega Primorja. I. del. — Lj. AZU. (T Bi nasal) 1948. 85 str. + skica: Kolonizacija na Tolminskem. V. 89. (Virji za zgodovino Slovenec 2.)
Koval Marijan: Jemeljan Pugačev. Oratorij za soll, zbor in orkester. Vokalno instrumentalni koncert. Dirigent Mirko Polič. Lj. Slovenska filharmonija — koncertna poslovalnica. (T SPor) 1948. 12 str. + 1 list priloge. 89.
Lenin Vladimir I (Ijiš): O pravici narodov do samoodločbe. (Prevedel C. N. Ciril

Stukelj.) Lj. CZ. (T LdP) 1948. 72 str. 89. (Mala knjižnica marksizma-leninizma.)
Medlenska sestra v službi delavnega ljudstva. (Lj. Ministertvo za ljudsko zdravstvo. T LdP) (1948). 16 str. s slikami. 89.
Merušin Lj (udevit): Klinika presnove. Lj. Medicinska fakulteta, komisija za učbenike in skripta. (GT v Kranju) 1948. (VI) + str. 163-301 + (VIII) str. v. 89. (Osnove interne medicine 7.)
Metalurška industrijska šola. Jesenice. Zelenarska. (T LdP v Lj. 1948.) (XVI) str. 89. (Prospekt.)
Murnik Viktor: proste vaje mladincev za javne nastope leta 1948. Lj. FZS. (T Bi nasal) 1948. 27 str. M. 89. (Strokovna knjižnica 8.)
Navodila o organizaciji industrijsko-zavodske narodne milice (IZNM). Lj. (LjT) 1948. 15 str. M. 89.
Navodila za varnostno službo proti požaru v avtoservisih, garažah in skladiščih. (Lj.) (Ministertvo za notranje zadeve FLRJ. Tiskala Dr. grafična industrijska šola v Mostah 1948.) 24 str. 89.
Navodilo za proračunsko poslovanje invalidskih organizacij. Lj. Glavni odbor vojaških vojnih invalidov FLRJ, finančna služba. (GT v Kranju) 1948. 84 str. 89.
Novak Leo: Tabele multiplikacijskih koeficientov za tahimetrična elementa D in h. Lj. (DZS. T LdP) 1948. 16 str. M. 89. (Knjižnica za vzgojo strokovnih kadrov.)
O dialektičnem in zgodovinskem materializmu. Zbornik. (Prevedel Dušan Pirjevec-Ahac.) Lj. CZ. (T Bi nasal) 1948. 170 + (II) str. 89.
O novem načinu preskrbe in o vezanih cenah. Clanek Borisa Kidriča. — Govor Mihe Marinka. — Izjava Jakova Blaževiča. — Uredbe, odredbe, odločbe in navodila Zvezne vlade. Lj. SKZ. (T LdP) 1948. 138 + (III) str. M. 89.
Odkol o petletnem planu za razvoj narodnega gospodarstva okraja Jesenice v letu 1947-1951. Priloga Jeseniškega kovinarja 26. aprila 1948. 12 str. 89.
Osnutek zakona o petletnem planu za raz-

voj lokalnega gospodarstva OLO Maribor-okolica. Mb MBT (1948). 12 str. 49.
Petletni plan za razvoj gospodarstva okraja Kranj v letih 1947 do leta 1951. (Kranj, GT 1948.) 24 str. 89.
Sesti plenum centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije. — Pravilnik o letnih obnih sborih sindikalnih podružnic, krajevnih (okrajnih) sindikalnih svetov in krajevnih odborov sindikalnih zvez. — Navodila k pravilniku o letnih obnih sborih v sindikalni podružnici. (Lj.) Sindikalna založba Delavske enotnosti. GT v Kranju) 1948. 80 str. 89.
Ponž Roman: Osnove elektrotehnike. I. del. Lj. Uprava Elektrotehniškega vestnika. T Slovenija 1948. VIII + 283 str. 89. (Izhajalo kot Vajeniška priloga EV 1946-47.)
Predpis in navodila za izvrševanje dimnikarskega obrta. Lj. (Prosv T) 1948. 15 str. 169.
Priol Josip: Skropljenje sadnega drevja. Poljudno navodilo, kako zboljšamo s smotrnim skropljenjem sadni pridelek v množini in kakovosti. Lj. Sadjarsko in vrtnarsko društvo Slovenije. (Kamniška T v Kamniku) 1948. 128 str. s slikami. 89.
Prometna navodila Pa. k voznemu redu maj 1948. Velja od 9. maja 1948. Lj. JDZ. GDEZ. T SPor 1948. 103 + (I) str. 89.
Savinšek Baldomir (Vladimir): Boj tuberkulozi. Razgovor o jetiki. (Lj.) Ministertvo za ljudsko zdravstvo LRS. Mbt v Mb 1948. 16 str. M. 89.
Schmidt Vlado: Pedagogika. Lj. Skripta višje pedagoške šole. (Mbt) 1948. 54 str. v. 89.
Stalin Josip Vissarionovič. Kratak življenjepis. Sestavili: G. F. Aleksandrov, M. R. Galaktionov, V. S. Kružnik, M. B. Mitin, V. D. Močalov, P. N. Pospelov. (Prevedel Boris Majer. Opemil Rudolf Gorjup.) Lj. CZ. (LjT, bakrotis T LdP) 1948. (V) + 159 str. + 16 fotografij. 89.
Stalin Josip V (issarionovič): Anarhizem ali socializem. (Prevedel J (anez) T (ominec). Lj. CZ. LjT) 1948. 68 + (III) str. 89. (Mala knjižnica marksizma-leninizma.)
Stalin Josip V (issarionovič): Nove razmere

— nove naloge gospodarske graditve. (Prevedel D. N.) Lj. CZ. (T LdP) 1948. 27 + (IV) str. 89. (Mala knjižnica marksizma-leninizma.)
Strojnik Aleš: Knjiga o letalstvu. Lj. DZS. (T LdP) 1948. 296 str. s 268 slikami. 89. (Prirodnoznanstvena knjižnica 4.)
Še pomnite tovariši! Spomini slovenske mladine na čas osvobodilne borbe. (Uredil Josip Bibičič.) Lj. Mladinska knjiga. (LjT) 1948. 279 str. s slikami v bes. + 7 barvnatih prilog. v. 89.
Študijski rudarstva in metalurgije — naša bodočnost. (Uredilo in pripravilo grupno vodstvo LŠM rudarsko-metalurškega oddelka ljubljanske univerze.) Lj. Mladinska knjiga. (LjT) 1948. 54 + (I) str. s slikami. 89.
Tavčar I (gor): Klinika jeter. Lj. Medicinska fakulteta. Komisija za učbenike in skripta. (Triglavska T) 1948. (VI) + 383-492 + (VII) str. v. 89. (Osnove interne medicine 4.)
Vstani mladini! Dvajset pesmi za srednješolske mladinske mešane zборе. (Zbrala in uredila Radovna Gobec in Slavko Mihečič.) Lj. DZS. (Notografral Mihal Kunaver. Umetniški zavod za litografijo) 1948. 24 str. v. 89.
(Wirgler Marija) ps. Marija Jezernik: O stracceni lišce. (Princeza Isa. Ze slovinštini preložil a upravil Jan Dedič. Obrazky a obalku nakresilla Vera Nemotova.) V Prase. Statni nakladatelstvi 1948. 116 + (III) str. 89. (Pomocna zabavna šetba pro 3.-6. post. ročnik.)
Zbirka kasenskih zakonov. Lj. Uprava šole narodne milice. (LjT) 1948. 405 + (III) str. M. 89.
Kratice: CZ — Cankarjeva založba; DZS — Državna založba Slovenije; GT — Gorenjska tiskarna v Kranju; LjT — Ljubljanska tiskarna; Mbt — Mariborska tiskarna; P. o. — posebni odtis; SKZ Slovenski knjižni zavod; T LdP — tiskarna Ljudske pravice; T SPor — tiskarna Slovenskega poročevalca.

Fizkultura

Še bolj množična kot prej bo letošnja Titova štafeta

Titova štafeta

Tudi letos bodo fizikulturniki in udarniki srednješolska in vaška mladina iz vseh krajev Slovenije in države s Titovo štafeto ponesli pozdravo vsega našega ljudstva dragemu maršalu Titu in mu čestitali k njegovemu rojstnemu dnevu. Obenem bo Titova štafeta poročilo delovnega ljudstva iz kraje slavne iz narodno-osvobodilne borbe, po petih stozah, kjer so se premikale partizanske brigade, pa tudi po možnostih čez tiste vase, kjer grade zadružne domove.

Letos bo Titova štafeta organizacijsko močnejša in številčno večja, kakor lansko leto. Zato so formirali pri glavnih, okrajnih in mestnih fizikulturnih odborih posebne štabe Titove štafete, ki bodo skrbeli za celotno organizacijo, t. j. pripravili načrt prog, število tekačev, izdelavo štafetnih palic, a njihova najvažja skrb mora biti v čim bolj množični udeležbi naše mladine. Te naloge bodo morali odbori v tesnem sodelovanju s množičnimi organizacijami in JA vestno in točno izpolniti. Ob prihodu vseh štafet v Ljubljano bo posebna komisija pregledala te palice in nato izbrala za štafeto palico LR Slovenije, ki je bo naš tekač predal maršalu Titu. Prihod vseh štafet v Beograd bo 25. maja ob 17. uri na Trg republike.

Titova štafeta v Mozirju leta 1947

O rezultatih in uspehih, doseženih v drugem letu petletnega plana.

Titova štafeta bo začela kakor lansko leto 20. t. m., in sicer z vrha Triglavja, od kodar jo bodo ponesli gorenski planinci, gorniki in alpski smučarji. Štafeta, ki bo tekla s Triglavja pod Kredarico, mimo Bleda na glavno cesto pri gradilišču hidrocentrale v Mostah, kjer jo bodo prejel udarniki tega gradilišča. Odtod bo vodila skozi Ljubljano in Novo mesto proti Zagrebu, to bo glavna proga Titove štafete v LR Sloveniji. Poleg glavne štafete iz Stajerske, Dolenske, s koroske meje, Prekmurja in Slovenskega Primorja bo še niz stranskih štafet, ki bodo tekle sko-

Mednarodna kolesarska dirka Praga—Varšava

Lep uspeh naših tekmovalcev v V. in VI. etapi

Četrta etapa dirke Praga—Varšava

Po enodnevnem odmoru so je začela večeraj v Zilinu četrta etapa dirke Praga—Varšava, na progi od Zilina do Zilina dolgi 151 km. Z veliko prednostjo je zmagal Čehoslovak Krejčuš pred drugimi tekmovalci, katere je zadržala železniška zapornica. Vratni red na cilju je bil naslednji: 1. Krejčuš 2. Poredeki (Jug.), 3. Niculescu (Rum.), 4. Holubec (CSR).

Varšava, 8. maja. V V. etapi velike kolesarske dirke Praga—Varšava, ki je bila na 244 km dolgi progi Zilina—Katowice, so dosegli zlasti jugoslovanski kolesarji zelo dobre rezultate. Na cilju so se svrtili takole: 1. Krejčuš (CSR) 7:21:31; 2. Horvatič (J) 7:21:31,3; 3. Poredeki (J) 7:21:31,4; 4. Zorič (J) 7:21:31,6; 5. Pantazescu (R) itd. V skupnem plasmanu posameznikov je prišel v vodstvo Krejčuš (CSR) s 25:30:55,2; 2. je Zorič (J) 25:37:30; 3. Kapiak (P) 25:38:53 itd. V moštvenem plasmanu vodi Poljska I. pred II. češkoslovaško ekipo.

Varšava, 8. maja. Večeraj je bila zaključena VI. etapa mednarodne kolesarske dirke Praga—Varšava na etapi Katowice—Kra-kow, ki je bila dolga 76 km. Na tej etapi je bila tekma v hitri vožnji, na kateri je zmagala jugoslovanska ekipa. Ti rezultati zmagala jugoslovanska ekipa. Ti rezultati ne bodo vključeni v splošne rezultate. Prvo mesto je dosegla jugoslovanska ekipa v času 2:07:03 ure, druga Rumunija v času 2:09:43, tretje mesto češkoslovaška 2:14:45, četrto mesto Bolgarija 2:16:16 in peto Češkoslovaška III itd. Na stadionu SK »Kra-kov«, kjer se je končala današnja etapa, so prizredili predstavniki ljudskih oblasti, množičnih in športnih organizacij ter številni meščani tekmovalcem prisrčen sprejem in navdušeno pozdravljali športnike brat-skih, slovenskih in prijateljskih držav. Zmagovalcem so na svečan način izročili nagrado. Jutri se pričneta sedma etapa poedin-sko in ekipnega tekmovanja na progi Krakow—Kielec, ki je dolga 126 km.

Davisov pokal

Kodanj. — Zadnje srečanje I. kola tekmovanja za Davisov pokal med Dansko in Egiptom je bilo večeraj v Kodanju končano. Danska si je z današnje zmago nad Egiptom pridobila pravico za vstop v II. kolo. V II. kolu se bo Danska srečala z Irakom.

Haag. — V četrtek je bilo v Haagu prvo teniško srečanje med Holandijo in Portugalsko v okviru II. kola tekmovanja za Davisov pokal. Holandija vodi z 2:0.

Nogometno prvenstvo Slovenije Garnizija (Lj) : Železničar (Lj) 4:2 (2:0)

I. zvezna liga

Hajduk : Vardar 12:1 (6:1)

Danes ob 16.30 uri nogometna tekma II. zvezne lige

Enotnost : Budućnost (Titograd)

na igrišču ob Tyrševi cesti — s predtekmom ob 15. uri

Današnji športni program

NOGOMET

DRZAVNO NOGOMETNO PRVENSTVO II. liga

Ljubljana: Enotnost — Budućnost. Zagreb: Metalac — Kvarner. Novi Sad: Sloga — Naša krila. Sarajevo: Železničar — Mornar. Beograd: Nogometno srečanje reprezentance Prage in Beograda.

PRVENSTVO SLOVENIJE

I. skupina

Ljubljana: Krim — Polet. Celje: Kladižar — Nafta.

II. skupina

Škofja Loka: Škofje Loka — M. Sobot. Jesenice: Gregorič — Postojna. Litija: Litija — Gorica. Kranj: Udarnik — Elan.

KOLESTARSTVO

Ljubljana: ob 14. društvena dirka FD Krima na progi Ljubljana — Vrhnika — Ljubljana.

KOSARKA

Ljubljana: ob 10.30 na igrišču SFD Železničarja v Sp. Šiški tekma moških vrst Železničarja in Radnika iz Reke.

KONJSKE DIRKE

Krško: Velike konjske dirke, na katerih bodo nastopali najboljši konji.

SAHA

Svetovno prvenstvo

Moskva, 8. maja. V XXI. kolu (peti krog šahovskega turnirja za svetovno prvenstvo) so se sešli Smislov—Reshevsky in Euwe—Keres. Partija Euwe—Keres se je končala v 34. potezu s Keresovo zmago, partija Smislov—Reshevsky pa je bila danes zopet prekinjena.

Po XXI. kolu je stanje v tabeli tole: Botvinnik 12 točk od 16 možnih, Smislov in Reshevsky po 8 1/2 in po 1 odlozeno partijo, Keres 7 1/2 in Euwe 3 1/2 točke.

Na povabilo Vseovzorne šahovske sekcije državnega komiteja za fizkulturo in šport so prispeeli v Moskvo predstavniki šahovskih organizacij slovenskih držav. Med njimi so: predsednik šahovskega odbora FZJ Rajkovič, šampion Bolgarije Tomov in predsednik poljske šahovske federacije Wojnowicz. Gosti so obiskali match-turnir za svetovno šahovsko prvenstvo.

Mednarodni turnir v Budimpešti

Budimpešta, 8. maja. Pri nadaljevanju neodigranih in prekinjenih partij iz III. in IV. kola mednarodnega šahovskega turnirja v Budimpešti so bili doseženi tile rezultati:

Dr. Tartakower—dr. Trifunović remi, Steiner—Wood remi, Foltys—Benkó 1:0, Bakony—Gligorič 1:0, Pachman—Füster 1:0, dr. Szily—Tomović 1:0.

Stanje na tabeli po IV. kolu je: Barcza, Gligorič, Szabo 8, Pachman, dr. Szily, Tartakower in Trifunović 2 1/2, Bakony, Benkó, Steiner 2, Foltys, Wood, Gereben 1 1/2, Tomović 1 (1), Füster 1, Radulescu 0.

OBVESTILA

Obvezno cepljenje proti tifusu v Ljubljani

Ker gotovo število za obvezno cepljenje proti tifusu obvezanih pripadnikov rojstnih letnikov 1923 do 1933 iz raznih razlogov ni prišlo k cepljenju proti tifusu, odzema se priloži samo enkrat in opusti drugo injekcijo, se jim daje prilika zadostiti zakonitemu predpisu. Vabijo se k prvi injekciji, katero morejo dobiti v dvorani mestnega doma Krokov trg 2-I v torek 11. maja ob 7—14 ure. Drugo injekcijo dobijo v istem času v torek 18. maja. To cepljenje je za vse področje MLO.

POZIV vsem zemljiškim posestnikom v k. o. DRAVLJE

Mestni ljudski odbor v Ljubljani je oddal novomeritvena dela za napravo novih katastrskih map za k. o. Dravljje Geodetskiemu zavodu v Ljubljani. Mapa bodo napravljene v merilu 1:1000, medtem ko so sedanje v merilu 1:2880 v skoraj nerabnem stanju.

Mestni ljudski odbor poziva zato vse posestnike v k. o. Dravljje, da zamejijo svoje posestne meje z vidnimi trajnimi znaki, ker bo Geodetski zavod prišel že v mesecu maju z meritvijo. Opozarjamo vse prizadete, da nosijo sami vse stroške za morebitna naknadna merjenja nezamejjenih parcel. — Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljana.

NARIVALCI ZDRAVLJNIH ZELISČ, POSAMEZNIKI, MNOŽIČNE ORGANIZACIJE IN SOLE POZORI!

Nabiralce, organizacije in sole pozivamo, da vsa doslej zbrana suha zdravilna zelišča takoj oddajo zadržkam, ki so določene za odkup teh suhih zelišč!

Pri pregledu suhih zdravilnih rastlin smo namreč v mnogih krajih ugotovili, posebno na Stajerskem in Primorskem, kjer so bili zolaki aktivni zelo aktivni, da je bilo blago pokvarjeno, ali pa je izgubilo na kvaliteti.

Vse združbe pa pozivamo, da takoj odpremiijo doslej zbrano blago na navodeni naslov!

Združbe opozarjamo, da nosi stroške za prevoz blaga od zadrž. pa do Ljubljane nase poljeje.

Dražavno gospodarsko podjetje za promet z zdravilnimi zelišči in eteričnimi olji »Droga« Ljubljana, Cigaletova ul. 5, telefon št. 27-20.

DNEVNE VESTI

Glavna direkcija eksploatacije železnice objavlja, da nedeljski vlak Ljubljana — Rijeka — Ljubljana, z odhodom iz Ljubljane ob 5.05 in povratkom v Ljubljano ob 22.10 v nedeljo 9. maja iz prometno tehničnih razlogov ne bo vozil.

Mestna klavnic Ljubljanska sporoča vsem prvenikom mesta, da od 15. maja t. l. izlajna meso na klavnici samo od 8—12 ure določeno. — Uprava.

Rektorat Akademije za glasbo objavlja, da je možnost polaganja sprejemnih izpizov za solsko leto 1948-49 od 15. do 25. junija t. l. Prijave naj pošljejo reflektanti od 16. maja do 31. maja t. l. rektoratu Akademije za glasbo.

Dekanski medicinski fakulteta in Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani sporočata, da bo predaval profesor Sir Harold Gillies iz Londona o plastični kirurgiji v ponedeljek 10. maja in v torek 11. maja ob 19. uri v predavalnici Interne klinike v Ljubljani. Na zanimivi predavanji vabimo vse tovarš. zdravnike in medicinale. Redni letni občni zbor Društva skladateljev Slovenije bo danes 9. maja ob 10. uri v sobi št. 29 Akademije za glasbo Ljubljana. Dnevni red: 1. Otvoritev občnega zbora po predsedniku, 2. poročila tajnika, blagajnika, nadzornega odbora, 3. volitve odbora za poslovno leto 1948-49, 4. sinajdnosti.

Izlet na Rab priredi Putnik Ljubljana v dnevi 23., 24. in 25. maja. Podrobne podatke dajejo vse poslovalnice Putnika v Sloveniji. 1531

KONCERTI

Mestni ljudsko-pravni svet v Ljubljani in Mestni ljudski odbor v Filharmonični dvorani Kongresni trg ob 20. uri kulturni večer v počastitev rojstnega dne Ivana Cankarja. O Ivanu Cankarju bo govorila vod. dr. Marija Borštnik, spored pa bodo izvajali gojenci recitatorske šole, pionirski pevski zbor Ivan Cankar in moški pevski zbor Ivan Cankar.

Mojeer klavirske igre prof. Anton Trost koncertira jutri v ponedeljek ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Mojeer je vabljjen za serijo koncertov v Bolgariji, kamor odide prihodnje dni. Njegov jutrišnji koncert bo pomemben umetniški dogodek, predprodaja knjigarna muzikalij.

Nocoj ob 20. bo nastopila Narodna studentska omladina završke mitove v veliki filharmonični dvorani. Centralni študentski pevski zbor bo izvajal pod vodstvom dirigenta Mladena Jagušta najprej pet zborov, po večini na narodne tekste, med njimi tudi dve partizanski. V II. delu pa bodo zaplesali 16 kol v dragoceni narodnih nošah iz Orne gore, Makedonije, Srbije in Hrvatske. Predprodaja vstopnic ob 20. ure dalje v veči filharmonični dvorani ob 20. ure dalje v veči filharmonični dvorani. 1648

Jutri se začne v Knjižarni muzikalij na Kongresnem trgu predprodaja vstopnic za nastop močne pesne skupine iz Albanije, ki bo predvajala najrazličnejše narodne plesne v pristnih nošah in ob originalni spremljavi narodne glasbe. 1648

Mladino naših srednjih in strokovnih šol ter starše opozarjamo na koncert Mladinskega zbora Slovenske gimnazije v Kopru, ki bo jutri v ponedeljek ob 18. uri v veliki Unionski dvorani. Nastopi 80 pevki in pevcev pod vodstvom prof. Ostrovskega. Vstopnice v Knjižarni muzikalij, Kongresni trg. 1648

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov Primorje

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO 9. V

8.00 Izgaja godbe na pihala — 8.30 Napoved časa, poročila, obzve dnevnega sporeda in vremenski napoved — 9.45 Simfonična koncertna — 9.00 Oddaja Jugoslovanske armade — Dan zmage — 9.30 Pojo vojaški zbori — 10.00 Dopolninski simfonični koncert — 11.15 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi. Sodelujejo: Dana Ročnik, Fantje na vasi in Avgust Stanko — 12.00 Skladbe ruskih skladateljev izvaja violonistka Nada Jovčević—Brandlova, pri klavirju Ksenija Ogrin (Prenos iz Maribora) — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi in objave — 13.00 Pol uro za naše najmlajše poslušalce, Josip Korhan: »Primožek« — 13.30 Kar si kdo želi — 14.30 Napoved časa, poročila in objave večernega sporeda — 14.45 Poje zbor »Srečko Kosovel« — 15.00 Oddaja za podelitve: Predavanja; Politični pregled zadnjega tedna; — Novi proračun, izraz naše gospodarske moči; — Zdržni dom v Pesjemo; — Poročilo o uspehih sklepanja poroča za pridobivanje semen; — Novejši pokušaji zatiranja majškega hrošča; — Kako pripravimo tečno krmo; — O zdravilnih rastlinah, ki jih že lahko nabiramo; — Spomladansko čiščenje in razkuževanje hlevov; — Uspah prvomajskega tekmovanja delavskega kolektiva DAPPS iz Maribora; — Odloomek iz povesi »Borec« (Anton Ingolič) — Ruski tečaj (30. letnica); — Vmes poje Slovenski vokalni kvintet in igra na harmoniko Anton Zgajnar ter pestra glasba s plošč. — 18.30 Igra Mali ansambel Radia Ljubljana — 19.00 Radijski dnevnik — 19.10 Vokalni koncert — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi in objave — 20.00 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 20.30 Tedenski politični pregled iz Beograda — 20.45 Iz sovjetskih filmov — 21.00 Osvoboditev Ljubljane (reportaža) — 22.00 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd — 22.15 Zabavna in plesna glasba.

Opozorilo Državne elektrarne Slovenije - direkcija Gorica

zacasno v Ajdovščini, Titov trg 2, tel. št. 50.

Vsak kvar na električnih vodih ali napravah je treba nemudoma po najkrajši poti javiti bližnjemu rajonskemu monterju, obratnemu vodstvu ali direkciji.

Pretrgana žica električnega voda je nevarna ljudem, živalim in stavbam, razbit izolator, pobešene žice in druga okvara pa lahko vsako čas povzročil prekinitev toka in s tem škodo in nevarne v industriji, prometu in pri množičnih odjemalcih.

Obrazi in rajonski monterji so dosegljivi kakor sledi:

DES — obrat Gorica, Solkan, Svetogorska 205, tel. št. 31; rajon Solkan, Svetogorska 205, tel. št. 31; rajon Miren št. 10; rajon Grgar, avtobusna postaja; rajon Kanal, žel. postaja.

DES — obrat Ajdovščina, Titov trg 2, tel. št. 50; rajon Ajdovščina, Vipavska 26, tel. št. 48; rajon Vipava 89, avtobusna postaja; rajon Idrija, trg 1. maja, avtobusna postaja; rajon Gradisce, žel. postaja Prvašina.

DES — obrat Sežana, tel. št. 13; rajon Postojna, Jamska cesta 29, tel. št. 44; rajon Sv. Peter na Krasu 64, tel. št. 11; rajon Ilirska Bistrica, Partizanski hrib 185, tel. št. 23; rajon Herpelje-Kozina, žel. postaja.

DES — obrat Tolmin, Zalog 1, tel. št. 47; rajon Tolmin, Zalog 1, tel. št. 47; rajon Bovec, avtobusna postaja; rajon Kobarid, avtobusna postaja; rajon Cerklje št. 151, avtobusna postaja; rajon Podmelec 18, žel. postaja.

Ce monterja ne najdeš, najdeš na stanovanju ali skladišču obvestilo, kje se nahaja in kdaj se vrne.

Wpis v Državni tekstilni tehnikum v Kranju

Za vpis v državni tekstilni tehnikum v Kranju, ki traja 8 let in ima značaj polne srednje šole, je potrebna dovršena nižja srednja šola, veselje do stroke in zdrava čutila, predvsem vid in sluh. Sprejemamo tudi starejše tovaršice in tovaršice iz prakse. Plan vpisa predvideva vsaj 70% deklet, ki naj se posvete tekstilno-tehnični stroki.

Vsak prebrni dijak dobi do 1500 din in več stipendije. Prehrana je zagotovljena, le za stanovanje morajo dijaki sami skrbeti. Za mladince iz produkcije, ki nimajo zadostne pridobitve, ustanovljamo v jeseni še nižjo tekstilno šolo, iz katere bo po 3 letih možen prestop v tehnikum. S prijavitelji politične, da si zagotovijo mesto, ker je vpis novih dijakov točno planiran. — Ravateljstvo.

SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠČA

DRAMA - LJUBLJANA

Nedelja, 9. ob 19: Levstik-Kreft: »Tugomern«. Zaključena predstava za gimnazijo Moste. Ob 20: Linhart: »Zupanova Mica«. Smole: »Varh. Izven. Uprizoritev Akademije za igralno umetnost.

Ponedeljek, 10. ob 19:30: Moller: »Tartuffe«. Gostovanje na Jesenicah. Ob 20: Moller: »Tartuffe«. Gostovanje na Jesenicah.

Torek, 11. ob 20: Linhart: »Zupanova Mica«. Smole: »Varh. Red E. Uprizoritev Akademije za igralno umetnost.

Sreda, 12. ob 20: Lavrenjev: »Za srebo tistih, ki so na morju«. Red Sreda.

Četrtek, 13. ob 20: Lavrenjev: »Za srebo tistih, ki so na morju«. Red D.

Petek, 14. ob 20: Večer članov Društva književnikov Srbije.

Sobota, 15. ob 20: Linhart: »Zupanova Mica«. Smole: »Varh. Red A. Uprizoritev Akademije za igralno umetnost.

OPERA - LJUBLJANA

Nedelja, 9. ob 16: Nastop skupin sindikalno-kulturno-umetniških društev Ob 19:30: Beethoven: »Fidelio«. Red E. Gostovanje Valerija Hovakova.

Torek, 11. ob 19:30: Donizetti: »Don Pasquale«. Premiera. Izven.

Četrtek, 13. ob 19:30: Bizet: »Carmen«. Red Četrtek.

Petek, 14. ob 19:30: Donizetti: »Don Pasquale«. Red C.

Sobota, 15. ob 19:30: Mikar: »Mala balerina«. Red B.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Mestni dom

Nedelja, 9. maja ob 20.15: Ivan Cankar: »Pohujšanje v dolini Sentjorjanski«. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10—12, 15—17 ter eno uro pred začetkom pri dnevnih blagajni v Mestnem domu.

DRAMA - MARIBOR

Torek, 11. ob 20: Simonov: »Rusko vprašanje«. Red C.

Četrtek, 13. ob 20: Zizek: »Vsemu nakljubo«. Za sindikate. Zadržje. Vstopnice v prodaji tudi za ostalo občinstvo.

Petek, 14. ob 15: Simonov: »Rusko vprašanje«. Red LMS-2.

Sobota, 15. ob 20: Goldoni: »Krmarica Mirandolina«. Gostovanje v Rušah.

Nedelja, 16. ob 16: Goldoni: »Krmarica Mirandolina«. Gostovanje v Rušah.

OPERA MARIBOR

Nedelja, 9. ob 20: Gotovae: »Ero z onega sveta«. Izven.

Sreda, 12. ob 19: Gounod: »Faust«. Red LMS-1.

SPREMEMBA AVTOBUSNEGA VOZNEGA REDA

Avtobusna proga St. Peter na Krasu — Knežak — Kozina se z 12. majem 1948 podaljša do Postojne ter bo obratovala ob delavnih dneh takole:

15.15 odh.	Postojna	prih. 8.20
16.02	Knežak	7.42
16.30	Il. Bistrica	7.30
17.45 prih.	Kozina	odh. 8.00

DAPPS

KINO

LJUBLJANA. UNION: Sovjetski barvni film »Starinska veseloigran, tednik.

MOSKVA: Češki film »Janosik«, tednik.

SLOGA: Sovjetski film »Križarka Varjag, tednik — Predstave v gornjih kinematografih ob 15, 17, 19 in 21. uri.

LETRA KINO TIVOLI: Sovjetski film »Pomlad, tednik — Predstava ob 20. uri.

KODELJEVO: Francoski film »Skrivnost, tednik. — Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

SISKA: Sovjetski film »Naše sreče, tednik. — Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

MARIBOR. ESPLANADE: Sovjetski film »Obveščevalce, tednik.

GRAJSKI: Francoski film »Ose Garlot, tednik.

CELJE. METROPOL: Sovjetski barvni film »Fizkulturna parada v Moskvi 1947, tednik.

DOM: Sovjetski film »Osvobodena zemlja, tednik.

KAMNIK: Sovjetski film »Dnevi in noči, tednik.

KRANJ. MESTNI: Sovjetski film »Prebrisanje deklet, tednik.

PTUJ: Sovjetski film »Nasredine v Buhari, tednik.

PRESKRBA

MLO — poverjeništvu za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnike, da prejmejo 9. maja t. l. od 8—12 ure namesto v soboto 15. t. m. srežne količine mesa in mesne izdelke na odrezke živalskih naskazne za mesec maj in sicer:

OM I 150 gramov mesnih izdelkov na oba odrezka Meso—III Maj (na vsakega po 75 gramov).

OM 2 300 gramov kosičnega mesa na oba odrezka Meso—III Maj (na vsakega po 100 gramov).

Meso in mesne izdelke bodo delile: poslovalnice mestne klavnice in mesarja Ham Josip, Gregore Franc na trgu; poslovalnica št. 4, Celovška c. št. 7, Tržaška c. št. 3, Zaloška c. št. 5, Janševa ulica; (Javorčnik), Wolfova št. 1; (Slamč), Gospodarska cesta; (Mertelj), Miklošičeva c. in poslovalnica v Rožni dolini.

Cena je din 74 za letno salamo, din 60 za hrenovke in din 86 za meso za 1 kg.

ODLOČBA o cenah za mlečne proizvode.

Na podlagi 7. člena odločbe o določanju in kontroli cen predpisuje urad za cene pri predsedstvu vlade LRS za spodaj našete proizvode naslednje cene z veljavnostjo na vsem območju LR Slovenije:

Cena v prodaji na debelo na drobno za kg din za kg din

1. surovo maslo 84% maščobe iz odkupa po vezanih cenah 104.— 112.—
 2. kuhano maslo 98% maščobe iz odkupa po vezanih cenah 133.— 140.—
 3. sir trapist polmasten iz mleka po vezani cenah 74.— 80.—
 4. sir bohinec in ostale vrste sira iz mleka po vezani cenah 90.— 96.—
- Vse javne datjave so v gornjih cenah vračunane.

Prav tako so v gornjih cenah vračunani dostavni stroški.

Prekoračenje cen se kaznuje po zakonu o zatiranju nedovoljene trgovine, nedovoljene spekulacije in gospodarske sabotaže. Odločba velja takoj.

Urad za cene pri predsedstvu vlade LRS.

ODLOČBA o ceni jaje, ki se računirano dele med potrošnike

Na podlagi 7. člena odločbe o določanju in kontroli cen in v zvezi z vezano skupno ceno za jajca določa urad za cene pri predsedstvu vlade LRS naslednjo ceno v prodaji na drobno z veljavnostjo na vsem območju LR Slovenije:

jajce iz odkupa po vezani cenah din 1 za komad v prodaji na drobno.

Davek od prometa proizvodov je v prednji ceni vračunan.

Prekoračenje cene se kaznuje po zakonu o zatiranju nedovoljene trgovine, nedovoljene spekulacije in gospodarske sabotaže. Odločba velja takoj.

Urad za cene pri predsedstvu vlade LRS.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE JESENICE

Nedelja, 9. maja ob 19:30: Simonov: »Rusko vprašanje«. Režiser: Tiš Brečko.

Ponedeljek, 10. maja ob 16.30 uri: Moller: »Tartuffe«. Gostovanje Slov. narod. gledališča iz Ljubljane. Predstava za mladino gimnazije in Industrijske metalurške šole. — Ob 20 Moller: »Tartuffe, za odrasle.

Torek, 11. maja ob 16: Schiller: »Kovarnstvo in ljubezen«. Zaključena predstava za dijake in vajence kranjskih šol.

Četrtek, 13. maja ob 20: Koncert godalnega kvarteta in solistov iz Kranja.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE - KRANJ

Nedelja, 9. maja ob 15 in 20: F. Schiller: »Kovarnstvo in ljubezen«. Gostovanje v Trzinu.

Torek, 11. maja ob 16: Schiller: »Kovarnstvo in ljubezen«. Zaključena predstava za dijake in vajence kranjskih šol.

ANTIKVARNE KNJIGE v vseh jezikih kupuje in dobro plača Antikvarnica Državnog izdavaško-prodajnega »Svetlost« Sarajevo, Vase Miskina ul. 27. 275

GOZDNO GOSPODARSTVO BLEJ išče sposobnega šefa transporta. Interesenti, zmožni vodstva motorizacije in upoznani z delom na železnici, naj čimprej vložijo prošnje na personalni osek. 1665

SIVALNI STROJ, pogozljiv, z okroglim čolnikom siva naprej in nazaj, — napredna, — Naslov v oglašnem oddelku »Ljudska pravica« pod značko »Popolnoma nova«.

IZGUBILA se je legitimacija od moškega koleša št.

PRVOMAJSKA RAZSTAVA ENOTNIH SINDIKATOV SLOVENIJE

Od 30. aprila do 10. maja 1948
Ljubljana, Dom sindikatov, Miklošičeva 22

Kunce

vseh vrst in vsake količine, pasemske in nepasemske — kupimo. Ponudbe pošljite preko zadrug ali posamezno na »Živnopromet«, Ljubljana, Kerkov trg 1 ali poslovalnice »Živnoprometa«, Ptuj, Ormoška cesta 3, ali »Živnopromet«, Prestranek pri Postojni

OBVESTILO

VODSTVO SLOVENSkih STEKLARNIH V HRASTNIKU obvešča vsa ona industrijska podjetja, ki se obračajo na steklarne zaradi izdelave in dobave raznih vodokaznih stekel, da tovarna takih stekel še ne izdeluje ter trenutno vrši sele tovrstne poizkuse.

Zato za že dobavljena stekla v pogledu kvalitete ne more nuditi nikakega jamstva, ter v bodoče ne sprejema več tozadevnih naročil.

Uprava steklarne.

TRGOVSKO PODJETJE MLO »KURIVO«

obvešča svoje odjemalce, da se je skladišče II.

preselilo

s Tržaške ceste 5 na Tržaško cesto št. 22, kjer se sprejemajo zopet naročila za kurivo

OBVESTILO

Po nalogu Poverjenstva za lokalni promet v Ljubljani se je parkiranje prevoznikov s konjsko vprego pred glavnim kolodvorom ukinilo in začasno premestilo na Sv. Petra nasip.

Za takojšen nastop potrebujemo:

4 delavce I kleparskega pomočnika

Plača po uredbi in dogovoru. Javiti se pri Mestni plinarni v Ljubljani, Reslova 28

VABILO na redno letno skupščino

Kmetijske nabavne in prodajne zadruge z o. j. v Črnomlju, ki bo v nedeljo, dne 16. maja ob 9. uri dopoldne v Domu ljudske prosvete (bivšem Sokolskem domu). Vsi člani vabljeni

ŠOFERJA K TOVORNEMU AVTOMOBILU

sprejme premožovnik Laško. Plača po uredbi. Zaposlitev stalna.

Janez Vipotnik:

V zanki

(Nadaljevanje in konec)

Če bi komisar vedel, kakšne namene so imeli belogardisti, potem bi mu bilo seveda jasno, da ni slišati dumdumk, temveč, da so takoj za robom sovražniki, ki niso prišli tja od spodaj ampak s strani. Tega seveda ni vedel, zato je pričel razporejati minere, drugega zraven drugega, vsakomur zabijajoč, naj ostane na mestu in naj se ničesar ne boji, ker ima pred seboj čvrst zaklon. Nekateri minerci so sami iskali kritja. Nekateri imeli moral pomagati. Stopal je naprej, vse bliže robu, za katerim so bili belogardisti. Med tem pa so vsi borci, ki so ostali za njim, zapustili svoje položaje in stekli navzgor proti vrhu, iščoč si kritja med drevjem.

Ko je med hruščem in truščem postavil za zaklon še zadnjega borca, se je komisar ozrl. Z besom je spoznal, da so mu vsi pobegnili, tudi spremljevalca, in da je tudi ta, ki mu je pravkar odredil položaj, pokazal pete. Videl je še zadnje begunce, kako jim med tekom sunkovito odskakujejo nahrbtniki vse do glave, kakor da bi jo hoteli zaščititi.

»Kaj pa je to«, je zarjul, »stoji, nazaj!«
Ničče ga ni slišal. Pobegnili so, ker so na položajih ležeč slišali z desne, izza roba sovražnika, ker so ga videli, kako teče iz vase in kako se pomika tudi iz Občin proti Kozjeku. Velika množica jih je oplašila. Vsega tega komisar ni videl.

NATEČAJ za vpis v nižjo veterinarsko šolo za veterinarske bolničarje

ki bo trajala 8 mesecev
od 1. junija 1948 dalje

Pouk na šoli bo razdeljen na dva dela, in sicer: teoretsko-praktičen, ki bo trajal 4 mesece, in prakso pri veterinarskih ustanovah (veterinarskih bolnicah in ambulancah), ki bo trajala tudi 4 mesece.

Sprejeti prosilci bodo imeli v šoli in praktično brezplačno internatsko oskrbo. Na praktično pa bodo marljivi še posebej nagrajevani.

V šolo se sprejemajo mladeniči v starosti od 18 do 26 let, ki so dovršili 4 razredno ljudsko šolo.

Prvenstvo za sprejem v šolo imajo borci NOV, posebno oni, ki so služili v veterinarskih enotah, uslužbenci državnih posestev, člani obdelovalnih kmečkih in živinorejskih zadrug, absolventi veterinarskega zaupniškega tečaja ter sinovi delavskih in kmečkih staršev, ki čutiljo ljubezen za veterinarsko-bolničarski poklic.

Prosilci se pri sprejemu obvežejo, da bodo služili po dovršeni šoli kot veterinarski bolničarji v veterinarskih bolnicah in ambulancah, na državnih posestvih, kmečkih in živinorejskih zadrugah itd.

Prošnji, kolkovani z din 10, je priložiti kolek za din 30 za rešitev, rojstni list, šolsko spričevalo, kratak življenjepis za časa okupacije, potrdilo, da so služili v NOV, potrdilo o zaupniškem veterinarskem tečaju, ostali prosilci potrdilo o nekaznovanju in volilni pravici.

Prošnje naj vložijo tudi tisti, ki v prvi tečaj niso mogli biti sprejeti.

Prošnje je vložiti do 20. maja t. l. na naslov:

Nižja veterinarska šola — Ljubljana, Cesta v Mestni log 47.

Prosilce bo uprava obvestila o rešitvi prošnje pravočasno. — Ministrstvo za kmetištvo in gozdarstvo.

KUPIMO

5 tonski tovorni avto

v dobrem stanju

SPREJMEMO

3 blagajničarke

3 železninarje-strokovnjake

Nastop takoj. — MESTNI MAGAZIN »ZELEZO«, Ljubljana, Stritarjeva 7.

KMETIJSKA ZADRUGA V MENGŠU

sprejme za takojšen nastop

I verziranega poslovodjo, I pisarniško moč z večletno prakso

Plača po uredbi

POZIV!

Kemična čistilnica in pralnica REICH LJUBLJANA, Poljanski nasip št. 4 je v likvidaciji

Pozivamo vse upnike, kakor tudi dolžnike, da prijavijo svoje terjatve in poravnajo svoje obveznosti najkasneje do 30. t. m. na naslov:

Delegat kemične čistilnice in pralnice REICH, Ljubljana, Poljanski nasip.

OKRAJNA POSLOVNA ZVEZA NAPROZ ZA OKRAJ TRBOVLJE

se je preselila

iz Zagorja ob Savi v Trbovlje, Loke 256 in v novih prostorih že posluje.

Novi naslov:

Okrajna zveza kmetijskih zadrug z. o. j., Trbovlje

Pošta in železniška postaja: Trbovlje
Telefon (začasno): Trbovlje št. 38

Bančna zveza: Narodna banka, podruž. Trbovlje 607-70502-0

DVOTONSKO PRIKOLICO IN ENOOSNI PRIKLOPNIK

zamenjamo, oziroma damo v račun za 1 do 1 in pol tonski tovorni avtomobil. Ponudbe na Narodni magazin, Ljubljana, Wolfova ulica 1

Vsem naročnikom za prevoz blaga in imetnikom tovornih motornih vozil

V zvezi z objavo Ministrstva za lokalni promet LRS v dnevnem časopisu za lokalni promet MLO, da posluje prometni odsek, ki sprejema naročila za prevoze blaga ter izdaja dovolilnice za prazne vožnje, na Tyrševi cesti št. 36, tel. 33-78. Prometni odsek posluje dnevno od 6. ure do 22. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 8. ure do 12. ure.

POVERJENSTVO ZA LOKALNI PROMET PRI MESTNEM LJUDSKEM ODBORU Ljubljana, Tyrševa c. 36

Vse dolžnike narodne imovine, ki so prejeli premožnino iz območja OLO Dravograd

pozivamo

da poravnajo vse dolgove najpозnejše do vključno 10. t. m.

Stranke, ki nimajo na razpolago gotovine, dobe posojilo pri podružnici Narodne banke v Slovenjgradu.

Vsi, ki še posedujejo neprijavljene predmete narodnega imetja, naj iste do 10. t. m. prijavijo pri OLO — razdelku za premožnino v Dravogradu.

Protj zamudnikom se bo postopalo sodnim potom.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR — razdelek za premožnino, Dravograd

Važno obvestilo!

Od 1. julija 1948 dalje bo

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV

»ILIRIJA«

LJUBLJANA — VIČ

tako državnim trgovskim podjetjem, zadrugam in ostalim odjemalcem vršila dobavo kreme za obutev, parketnega loščila in čistila za kovine »Metole« samo proti vrnitvi že rabljenih, dobro očiščenih in nepoškodovanih pločevinastih škatal z nataklenimi pokrovi oziroma posodica od Metole s priloženimi vijačnimi zapirali.

Tudi potrošniki bodo morali v trgovini pri nakupu zgoraj navedenih izdelkov vračati dobro ohranjene in očiščene škatalce in posodice, ker brez vrnitve istih ne bo mogoča nova nabava.

ZELEZARNA GUSTANJ

potrebuje večje število

kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev in delavk nad 18 let

in sicer: strugarjev, ključavničarjev, skoblarjev, rezkarjev, rezačev, valjavcev, kovačev, kalilcev, livarjev in večje število

pomožnih delavcev in delavk nad 18 let

Ponudbe poslati na personalni oddelk Zelezarne Guštanj

Po težki in mučni bolezni je nenadoma preminul ljubljani sin in brat

JANEZ SLEVEC

Pogreb bo v ponedeljek, dne 10. maja ob 16. uri z Zal k Sv. Križu

Ljubljana, 8. maja 1948

Zalujoča mati, brat in ostalo sorodstvo

Kakšnih dvajset korakov je bil že daleč, ko se je pri skoku čez skalo zvrnil v neko kotanjo. Nekako tri metre globoko korito je bilo. Pri padcu je udaril z glavo ob kamen. Za hip je obležal. Nato je še rahlo v omotici zagledal okrog sebe velike skale in skoraj navpične zasnežene ploskve. Misli so se mu povrtnile. Hitro se je pognal in pričel lezti iz kotanje. S prsti, koleno in stopali je grel bel po strmini v zmrlji sneg, ko se je vlekel navzgor. Toda že skoraj na vrhu je spet zdrknil v globino. Znova se je pognal in znova zdrknil na dno. Brzostrelka ga je ovirala pri plezanju, toda ni je smel spustiti, še vedno odkločeno je čvrsto stiskal v premrli roki.

Končno mu je uspelo priti iz jame. Sopihajoč in utrujen se je na robu kotanje ozrl okoli sebe. Veepovod belogardistil Zagledal jih je pred seboj, desno, levo, zadaj. Zdelo se mu je, da jih je tisoč. Vsi so vpili, jurišali proti vrhu, streljali.

V omotici borbe so belogardisti pač mislili, da je njihov. Bil je brez čepice, v angleškem plašču, brez kakih značk na rokavu, z brzostrelko, kakor kdorkoli iz njihove vrste. Toda Janoš se je pri priči znašel. Bolj nagonsko kot zavestno je stekel z njimi, z brzostrelko v roki, s prstom na petelina. Le eno mu je neprenehoma butalo skozi možgane: živega me ne smejo ujeti.

Do vrha je bilo še daleč. Vmes so bile skale, kotanje in drevje. Med tekom so se mu misli zbistrale. Pogledal je naokoli in videl, kako so oči sovražnikov strmo uprte na vrh. Ničče izmed njih se ni oziral okoli sebe, vsakega je imel

16. MAJA 1948
TRADICIONALNA VESELICA V POSTOJNSKI JAMI
Koncert orkestra in pevskih zborov Slovenske filharmonije iz Ljubljane v koncertni dvorani jame. — Plesna zabava v plesni dvorani jame. — Posebni vlaki v Postojno. — Prijave, predprodaja vstopnic in informacije pri vseh filijalah PUTNIK-a. — Znižana vstopnina 15.— din za osebo

MINISTRSTVO ZA LJUDSKO ZDRAVSTVO VLRS
**RAZPIŠUJE NATEČAJ ZA VPIS V 4 MESEČNI TEČAJ
ZA BOLNIČARJE V LJUBLJANI**
Pogoji za sprejem: 1. starost od 18 do 25 let; 2. uspešno opravljena osnovna šola; 3. politična neoprečnost.
Gojenci bodo pred sprejemom zdravniško pregledani. Šolanje je zvezano z bivanjem v internatu. Stroške za časa šolanja bo nosilo Ministrstvo za ljudsko zdravstvo, gojenci pa se bodo morali obvezati, da bodo po dovršeni šoli vsaj dve leti službovali v federalnih zdravstvenih ustanovah.
Prošnji, kolkovani z 10 din, je treba priložiti še zadnje šolsko spričevalo, rojstni list, lastnoročno pisan življenjepis in potrdilo o vpisu v volilni imenik. Prošnje je treba poslati do 20. maja 1948 Ministrstvu za ljudsko zdravstvo, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2, kjer se dobe tudi vse informacije.

OBVESTILO
Obveščamo vse Okrajne magazine, krajevne državne trgovine ter delavsko-namembniške potrošniške zadruge, ki so naročili pri nas ali pri naših poslovalnicah petrolej za razsvetljavo po višji (komercialni) ceni za prosto prodajo, kakor tudi vse Okrajne poslovne zveze in Kmetijske nabavno-prodajne zadruge, ki so naročile petrolej za razsvetljavo po nižji (vzani) ceni, da so vsa tozadevna naročila, ki do sedaj niso bila izvršena, stornirana.
Pozivamo vse zgoraj navedene interesente, da nam pošljejo za predvidene potrebe petroleja za razsvetljavo po vezani, odnosno po komercialni ceni, nova naročila, ki naj bodo količinsko in obsegu njihove enomesečne potrebe zaradi možnosti pravočasne vračanja embalaže.
»JUGOPETROL«, trgovsko podjetje za promet naftne in naftnih derivatov — Ljubljana

Seznam podjetij MLO Postojna

1. Mestna restavracija in kavarna
2. Mestna delavnica sodavice
3. Mestna urarna in precizna mehanika
4. Mestna zaloga piva
5. Mestni Mlekopromet
6. Mestna tržnica
7. Mestni mesnici (št. 1 in št. 2)
8. Mestni kino
9. Mestna lekarna
10. Mestna klavnica
11. Mestni vodovod
12. Uprava stanovanjskih hiš in posestev

**OKRAJNI IZVRŠNI LJUDSKI ODBOR
POSTOJNA**

1. Okrajni magazin, Postojna
2. »O. K. A. P.«, okrajno avtoprevozniško podjetje, Postojna
3. Okrajno državno posestvo, Razdrto
4. Okrajno gradbeno podjetje »ZIDGRAD«, Postojna
5. Okrajno mizarско podjetje, Senožče
6. Okrajno trgovsko podjetje »MESOPROMET«, Postojna
7. Okrajno podjetje »VINO« na Rakeku
8. Okrajno podjetje »OBUTEV« na Rakeku
9. Okrajni valčni mlin v Cerknici
10. Okrajno lesno podjetje v Starem trgu

Petletni plan — dvig ravni delovnega ljudstva!

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2 — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. — Telefon naročniškega oddelka 30-30 — Telefon oglasnega oddelka 36-85 — Štev. ček rač. 6-90601-0.

opravka sam s seboj. Tu in tam se je kdo zvrnil, kroglo so švigale tudi nazaj. Torej so partizani še nekje okoli vrha.
Nekdo pred njim, mitraljezec je bil, je pričel zaočajati. Izpraznil je šaržer, hotel ga je zamenjati z novim. Bil je debel, še mlad, z veliko glavo. Vse bližje mu je prihajal Janoš. Zelen plašč je imel pod ramenom razparan. Že je bilo slišati njegov zasopli dih.
Sedaj sta bila skupaj. Bolj kot kdaj koli je seglo v Janoša spoznanje, da je to sovražnik. Dvignil je brzostrelko in mu čisto od blizu spustil kroglo v glavo. Oni se je rahlo zavrtel in se s strašno začudenimi očmi brez glasu sesedel.
Vsega tega ni nihče opazil. Dospeli so do vrha. Partizanov že ni bilo nikjer. Umaknili so se. Kaj sedaj? Vsako omahovanje je pomenilo smrt.
Pred gozdom se je rahlo spuščal travnik, ves deviško bel. Sonce je tako živo — tako se je zdelo Janošu — sijalo nanj kot še nikoli. Na robu zasneženega travnika, na čisti, beli ploskvi je ležalo nekaj temnega. Ubit partizan!
Janoš se je pognal naravnost proti padlemu.
Tekel je preko travnika. Belogardisti so ostali na vrhu in gledali za njim. Ne dvomno so mislili, da je njihov in da gre ropat ubitega.
Prej, ko je tekel z njimi, se je zdelo komisariju, da je bilo nekoliko lažje. Sedaj pa jih ima za seboj. Vsak trenutek lahko dobi kroglo v hrbet.
Kakšen občutek je to, če dobiš kroglo v hrbet? Ali če dobiš cel rafa! Si na mestu mrtev? Tisoč vročih misli hkrati je prebodo komisarjevo zavest.
Živega me ne smejo dobiti v roki! Če me zadenejo, moram pasti naprej, desno roko z brzostrelko proč od telesa, s cevjo proti glavi. Kakor hitro bom padel, pritisnem na petelina in si spustim vse krogle v glavo. Živega me ne smejo dobiti!
Tako je vrelo Janošu skozi možgane. Tekel je dalje.
V tej kratki minuti je začutil, kako se mu odmika življenje in kako ga hkrati ljubeče vabi. Pred njim se je razlivalo sonce, za njim je drla uničujoča tema. Na tej kratki progi med življenjem in smrtjo je čutil, kako čvrsto mu delujejo mišice, kako so prožne, kako ubogljive. Kako dolgo še? Cez minuto bodo nemara že mirovale, krogla jih bo prisilila k molku.
Ne žel Se je treba živeti, še se je treba boriti! Mogočna volja po življenju mu je stopila v eno misli in mišice. V tem hipu najvišje napetosti ga je prebliknilo, da ga življenje spet jemlje v svoje naročje in da so oni za njim morbiti zato onemeli, ker so spoznali, da tolike strasti za življenjem ne morejo ugonobiti.
Noben strel ni počil za njim. Travnik, ki se mu je zdel kakor sama večnost, je bilo konec. Janoš je stekel mimo mrtvega in se z vso silo pognal naprej v gozd.
Sele tedaj so belogardisti, kot da čakajo na zadnji trenutek vsuli ogenj za njim. Janoš se na mah pokrile z drevja odbite vejice. Prekasno! Vse belogardistični bes se je znesel nad drevjem.
Nekje za Lisecem pa so že odpevali partizanski mitraljci.